Влада — Радам!

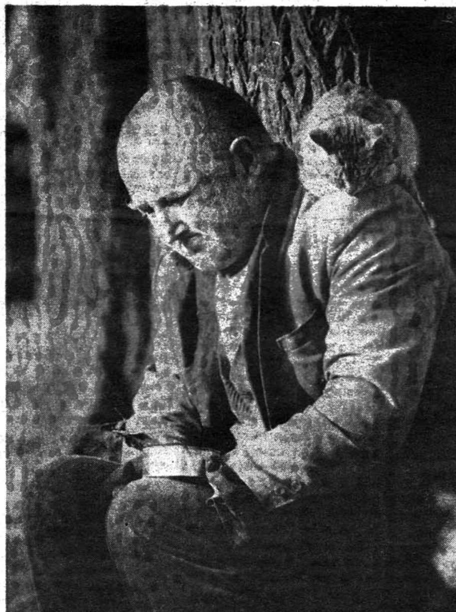
ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 229 ◆ Середа, 27 листопада 1991 року ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам — 10 коп.).

КАТАВАСІЯ З КОНФЕДЕРАЦІЄЮ

Будь-який союз справедливий, якщо союзники домовляються: ти мені підставляєш плече, я тобі ловлю мишей. Ми могли б обійтися й без цього, але так — краще, і саме тому ти підставляєш плече, а я — ловлю мишей. Так ми домовились. А якщо хтось укладає союз (нехай і конфедеративний) заради того, щоб ловити не мишей, а одне одного чи когось одного — нам такого не треба...

Фотоетюд Сергія КОШЕВАРОВА.

КРОК ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Ніякої мови про політичний союз не може бути доти, доки не встановляться різнобічні економічні зв'язки з усіма республіками колишнього СРСР — таке рішення прийняв парламент Узбекистану. Значною мірою визначить позицію республіки в цьому плані майбутній референдум, який остаточно дасть відповідь на запитання: чи бути Узбекистану незалежним!

Активно йде передвиборна кампанія кандидатів у президенти. Іслам Карімов (нинішній керівник республіки) характеризується як досвідчений економіст, державний діяч і політик. Його конкурента, секретаря спілки письменників Узбекистану Мухаммада Саліха, відзначають чесність, урівноваженість і відвертість у судженнях. Спеціалісти наголошують, що боротьба проходить коректно, але шанси Карімова набагато вищі.

ПАРТІЙ СТАЄ БІЛЬШЕ

Вчора у Міністерстві юстиції України зареєстровано Соціалістичну партію України. Установчий з'їзд партії відбувся 2 листопада. Головою Політичної Ради партії обрано народного депутата України Олександра Мороза. Сьогодні свідоцтво про реєстрацію отримає Об'єднана Соціал-демократична партія України.

ТКАЧЕНКО — ЗА КРАВЧУКА

Народний депутат України, міністр сільського господарства України Олександр Ткаченко зняв свою кандидатуру на посаду Президента і закликав виборців віддати свої голоси Голові Верховної Ради Леонідові Кравчуку.

ПРОПОЗИЦІЯ ДЕРЖРАДИ

У зв'язку з різким загостренням відносин між Азербайджаном і Вірменією Держрада СРСР запропонувала президентам Муталібову і Тер-Петросяну прибути сьогодні до Москви. За їхньої участі планується обговорити ситуацію, що склалася, та виробити заходи для відвернення ескалації конфлікту.

ЯК І ПЕРЕДБАЧАЛОСЬ

Перемогою колишнього лідера комуністів республіки Набієва закінчилися президентські вибори у Таджикистані. Згідно з попередніми даними, за нього проголосувало близько 60 відсотків виборців. Кандидат від опозиції Худоназаров, який був головним суперником Набієва, отримав 30 відсотків голосів. Як повідомила Центральна виборча комісія Таджикистану, у виборах узяло участь 85 відсотків громадян з правом голосу.

У МОСКВІ — БЕЗКОШТОВНО

Питання про приватизацію житла вирішено у Москві. Мер міста Попов підписав розпорядження про безплатну передачу москвичам їхніх квартир.

НІЯК НЕ ДОМОВЛЯТЬСЯ

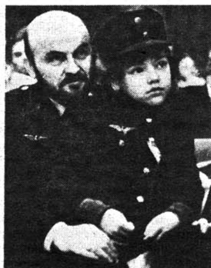
Знову не зміг досягти домовленості з республіками про реорганізацію Радянського Союзу президент Горбачов. Під час засідання Держради у Ново-Огарьово виявилося, що лідери семи республік мають серйозні застереження щодо тексту нового Союзного договору. Зокрема, Борис Єльцин наполягав на значно більших повноваженнях для Росії й менших — для центрального уряду. Поки-що прийнято рішення не парафувати текст договору, а направити його до союзного та республіканських парламентів для обговорення. Представники України не брали участі у ново-огарьовській нараді.

В УКРАЇНУ почала надходити гуманітарна допомога з Франції. 76 великих вантажівок, які прибуватимуть до республіки до 15 грудня, привезуть продукти харчування для хворих дітей і одиноких осіб похилого віку. Цю акцію за дорученням Комісії європейських співтовариств виконує Французький Червоний Хрест разом із своїми українськими колегами.

ВІДМІНИТИ надзвичайний стан у Цхінвалі та Джавському районі Південної Осетії постановила Верховна Рада Грузії. На думку грузинських парламентаріїв, таке рішення сприятиме ліквідації вогнища напруженості у цьому регіоні.

ТОРГОВО - ЕКОНОМІЧНІ угоди укладено між Литвою і трьома іншими колишніми республіками СРСР. Про це повідомив після поїздки до Азербайджану, Киргизстану і Таджикистану литовський міністр Шіменас. Угодами передбачено, зокрема, що всі розрахунки здійснюватимуться у карбованцях і за договірними цінами.

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

Закон України

ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ГВАРДІЮ УКРАЇНИ

3

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ:

Головна мета моєї діяльності полягає у фактичному утвердженні України як повноправного члена світової співдружності. Базою демократії в незалежній Україні буде відкрита ринкова економіка, що має своєю основою приватну власність.

6

Левко ЛУК'ЯНЕНКО:

«Я знаю, як цього досягти»

Здавалося б, хто-хто, а ця людина має право на помсту, може вимагати розправи над колишніми членами компартії. Однак нічого подібного не злетіло з уст Левка Лук'яненка в ході передвиборної кампанії за посаду Президента України. Його Програма пронизана духом гуманізму, пошуку, вона лаконічна і надзвичайно конкретна.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
партій і рухів — 441-82-05,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень.
Сьогодні на 16 сторінках

ЗАЯВА

ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Відповідно до Декларації про державний суверенітет України, Акта проголошення незалежності України, схвалених Верховною Радою України, законів з військових питань Україна приступила до формування власних Збройних Сил.

Трагічні події серпневого путчу змусили Верховну Раду України перейти до рішучих дій щодо забезпечення захисту свого суверенітету, конституційного ладу і громадян України.

Рішення Державної Ради СРСР від 4 і 14 листопада 1991 року про збереження єдиних Збройних Сил та ігнорування керівництвом Міністерства оборони Союзу конституційного права суверенної України на створення власних Збройних Сил не відповідають законодавчим актам України. Це призводить до напруженості серед особового складу військових формувань, дислокованих на території України, негативно відбивається на морально-психологічному стані і боєготовності.

У зв'язку з тим, що проблеми, які стосуються військової сфери, суттєво впливають на суспільно-політичну обстановку на Україні, Президія Верховної Ради України **заявляє:**

Україна створює власні Збройні Сили шляхом реформування військових угруповань, які зараз дислокуються на її території, виключно для гарантованого захисту від зовнішньої воєнної загрози, звідки б вона не виходила, забезпечення недоторканності своїх державних кордонів і територіальної цілісності.

Україна ніколи не допустить використання власних Збройних Сил проти народу України, інших суверенних держав і переслідує єдину мету — забезпечити мир і спокій на своїй території.

Щоб уникнути дестабілізації ситуації та зниження боєздатності армії як в нашій республіці, так і в інших республіках колишнього Союзу, процес створення Збройних Сил України проводиться з урахуванням існуючих суспільно-політичних реалій, тільки на правовій основі, поетапно, шляхом спільного визначення військової політики, прийняття Верховною Радою України законодавчих актів, підготовки і укладення відповідних договорів і угод, проведення консультацій з іншими суверенними державами і Міністерством оборони СРСР щодо вироблення і здійснення механізму реформування загальносоюзних Збройних Сил.

Україна поступово, з урахуванням усіх факторів національної безпеки, реалізовуватиме намір стати в майбутньому нейтральною, без'ядерною державою, яка не буде входити до воєнних блоків і дотримуватиметься трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї.

Україна братиме участь у реалізації всіх договорів і угод щодо незастосування ядерної зброї, скорочення звичайних озброєнь і Збройних Сил та сприятиме ратифікації договорів і угод між США і СРСР та іншими державами з цих питань.

Президія Верховної Ради України закликає особовий склад військових формувань, дислокованих на території України, продовжувати нести військову службу, неухильно дотримуватись статутного порядку і військової дисципліни, не допускати ніяких дестабілізуючих дій. Ще раз підтверджуємо, що буде все зроблено для забезпечення соціального і правового захисту всіх військовослужбовців та членів їх сімей, створення належних умов проходження військової служби на Україні.

Президія Верховної Ради України звертається до всіх громадян України і військовослужбовців, які проходять службу на її території, з закликом зберігати громадянський мир і спокій.

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Заяву Президії Верховної Ради України щодо Збройних Сил України

Президія Верховної Ради України **постановляє:**

Схвалити текст Заяви Президії Верховної Ради України щодо Збройних Сил України.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
22 листопада 1991 року

ПАН ЄЛЬЦИН ЗАЗІХАЮТЬ НА ЧУЖЕ

Репліка з приводу

Не можна спокійно читати замітку в «Правде Украины» за 21 листопада «Ельцин и до Одессы добрался, или на чем будут плавать моряки Черноморского пароходства».

Йдеться про те, що Чорноморське пароплавство офіційно перейшло у власність України. Але кілька днів тому в Одесі стало відомо, що вольовим рішенням Президента Росії Б. Ельцина 60 суден ЧМП забирає Росія. Навіть флагман пасажирського флоту турбоход «Максим Горький» Ельцин хоче мати. «Робиться це начебто на тій підставі, що спадкоємцем Міністерства морського флоту СРСР є акціонерна компанія «Совкомфлот», яка знаходиться на російській території», — пише кореспондент «Правды Украины» і цілком правильно робить висновок — «грабунок серед білого дня». Там же, в Одесі, давав інтерв'ю заступник Голови ВР України В. Гриньов. Він сказав (цитую ту ж замітку):

— Як відомо, всі республіки погодились з так званим «нульовим варіантом», згідно з яким вся власність, яка знаходилася на території держави на момент її виходу з СРСР, залишається в її володінні. З «Совкомфлотом» питання складніше: ця організація і її рахунки знаходяться на території Росії, а саме Чорноморське пароплавство з його флотом — в Україні. Будемо вивчати питання і зробимо все юридично можливе, щоб дотримати інтересів нашої держави.

Так-от, щоб оте «вивчення питання» йшло активніше, додам кілька штрихів, зокрема про «Максим Горький», оскільки протягом трьох років був членом його екіпажу.

Судно це збудоване в ФРН, СРСР його купив у 1974 році. З того часу воно — у Чорноморському пароплавстві. Придбане це судно, популярно кажучи, в розстрочку. «Максим Горький» з 1976 року фрахтувала німецька фірма. Ціна фрахту була досить висока. Завдяки тому, що екіпаж забезпечував високий рівень сервісу. І саме за рахунок коштів за фрахт йшла виплата і за судно, і на поточні витрати по експлуатації вистачало, і на архіскромну зарплату екіпажу.

Розраховували, що виплатимо за «Максим Горький» за вісім років. Виплатили — за сім. Бо зростала, знову ж таки, фрахтова ставка за рахунок відмінної роботи екіпажу. Відтоді, з 1982-го року, турбоход давав щороку 3—4 мільйони доларів чистої валютної виручки (прибуток мінус експлуатаційні витрати). Іноді й більше. 90 відсотків тої валютної виручки йшло в центр, тобто — в Росію. Бо центр саме там був. А екіпажу, в якому в основному були одесити, а в цілому не менш як 95 відсотків становили жителі України, залишалась мізерна зарплата в карбованцях і ще мізерніша — в валюті.

Таким чином, це судно, як і багато інших, придбаних за кордоном, екіпаж заробив своєю працею. Ще й прибуток дав у кілька десятків мільйонів доларів. Кому вони пішли? Пароплавству? Ні, йому залишали 9 відсотків з прибутків. Та й то в карбованцях. Україні? Ні.

Кілька років тому Мінморфлот утворив компанію «Совкомфлот» — Радянський комерційний флот. І приписав до неї кращі судна. А з гіршими, мовляв, хай пароплавства мучаться й далі. І на тій підставі, що контора «Совкомфлоту» знаходиться на території Росії, пан Єльцин може претендувати на зароблені нами судна? Це — ще одна дурниця епохи розпаду СРСР. В. Гриньов говорить: «С «Совкомфлотом» вопрос сложнее», бо «счета на территории России». Правильно, туди і йшли долари, зароблені потом екіпажів. Так, може, не судна туди, а долари — сюди? Чи «Совкомфлот» — це щось благородніше, ніж Мінморфлот? Такий же самий визискувач, тільки вивіска інша. Так що хай у оточенні пана Єльцина менше «крючкотворствують». Нульовий варіант і повинен залишатися нульовим варіантом. Інакше, якщо Україна перерахує свої законні претензії на об'єкти в Росії, останній це дорожче вийде.

Пан Єльцин, звичайно, дуже вольовий. Але, як кажуть, на чужий коровай... На Балтійські, Владивостокські і інші судна ми не претендуємо. Хоча багато з них збудовані в Україні...

Сергій ПРАВДЕНКО.

Вибори Президента

НЕ СПОДІВАТИСЯ НА ДИВО

Уже всі кандидати у Президенти побували на Дніпропетровщині, зустрілися з трудовими колективами міст і сіл, виступили по місцевому телебаченню. Кожен відчув інтерес до себе, здобув, гадаємо, і немало прихильників. Однак приїзд Леоніда Кравчука сприйняли в області як зустріч з кандидатом номер один.

Кандидат у Президенти протягом дня побував на Нижньодніпровському трубопрокатному заводі, у приміському радгоспі «Науковий» та академічному інституті технічної механіки, а також у школі-ліцеї № 100 обласного центру. В цехах металургійного підприємства, приміром, Л. Кравчук почув від робітників та спеціалістів достоту одкровень, зауважень і побажань, що склали вичерпне уявлення про ту кризову ситуацію, яка виникла в базовій галузі народного господарства. Був відвертий з людьми і Леонід Макарович, коли закликав не сподіватися на диво чи чиюсь допомогу, а самим братися за розв'язання численних проблем.

Нижньодніпровський трубопрокатний — одне з найбільших підприємств, яке виготовляє труби нафтового сортаменту, передусім обсадні. Недавно Борис Єльцин відбив ск[illegible] телеграму: не зривайте, будь ласка, поставок у Тюмень, нестача палива — загроза для всіх нас.

— Хто заперечує? Але ж заготовки для нафтопромислових труб ми одержуємо з Росії, а вона зараз нас підводить, — сказали робітники Леоніду Макаровичу. — Причому, і після підписання відомого економічного договору становище не змінилося...

Хіба не факт, який свідчить, що сьогодні конче необхідно, зберігаючи існуючі зв'язки, винятково на основі взаємовигідних прямих відносин та угод, водночас упорядковувати власну економіку, її потенціал використовувати в інтересах свого народу? Л. Кравчук говорив металургам про неминучі структурні зміни в господарському комплексі, без яких він не мислить власної програми подолання економічної кризи в Україні.

У радгоспі «Науковий», де працює і науково-виробниче об'єднання «Еліта», Леонід Макарович мав предметну бесіду з людьми про майбутнє села. Це господарство ще три роки тому одним із перших в області перетворилося на об'єднання орендних підрозділів, кооперативів і малих підприємств. Нове швидко позначилося на настроях трудівників, результатах їх праці, добробуті. Але господарів-власників хвилює, чи варто сподіватися на глибші реформи. Кандидат у Президенти одержав тут і оптимістичну, і дискусійну інформацію, яка спонукатиме його до роздумів і дій.

І останнє. Не тільки журналісти на прес-конференції, а й мешканці Дніпропетровщини під час вечірньої прямої передачі по телебаченню засипали Л. Кравчука запитаннями. Людей цікавить кандидат у Президенти і як особистість, і як політик та державний діяч з непростими задумами на близьку і віддалену перспективу. З ним, схоже, все виразніше і сміливіше громадяни пов'язують свої жагучі надії на краще майбутнє незалежної України-держави.

Василь ТУГЛУК,
Микола НЕЧИПОРЕНКО,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Програма кандидата в Президенти України академіка Ігоря Юхновського

Щоб реалізувати будь-яку програму кандидата в Президенти, необхідно реалізувати, як мінімум, 5 передумов:

1. Сказати «Так» на референдумі.

2. Обрати Президента.

3. Замінити бездіяльний уряд.

4. Достроково обрати професіональну Верховну Раду на багатопартійній основі.

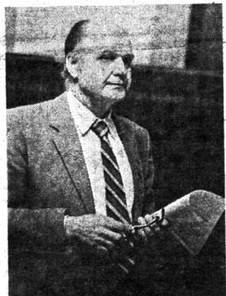
5. Провести реформу та вибори до нових місцевих органів влади.

Головна мета моєї діяльності полягає у фактичному утвердженні України як повноправного члена світової спільноти держав, як однієї з провідних держав Європи. У внутрішній політиці мають бути сформовані всі елементи громадянського суспільства, найбільшою цінністю якого стане свобода особистості.

Базою демократії в незалежній Україні буде відкрита ринкова економіка, що має своєю основою приватну власність.

Не потрібно вимагати добробуту від когось — треба здобути його самим. Розкріпачення ініціативи, свободи творчості та вільного підприємництва дасть могутній поштовх економічному піднесенню України.

ВИХІД З КРИЗИ

I. Державна незалежність України — необхідна умова добробуту всіх її громадян.

Народи колишнього СРСР нарешті здобули реальний шанс стати незалежними. Я вважаю:

1. Незалежність — необхідна умова раціональної форми господарювання, добробуту і демократії. Незалежність дає можливість найбільш ефективного використання природних ресурсів України, її виробничого і наукового потенціалу для потреб громадян республіки.

2. Незалежність дає Україні реальний шанс для швидкого підвищення народного добробуту шляхом багаторазового скорочення витрат на військове виробництво та звільнення ділової активності від адміністративного тиску.

3. Внаслідок здобуття незалежності Україна зможе повернутися в Європу після кількасотрічної відірваності від її цивілізації.

II. Соціально-економічні перетворення та масштабна ринкова реформа.

Внаслідок політики центру Україна змушена приступати до економічних перетворень у дуже важких умовах. У той час нерішучість і бездарність урядової «команди» продовжує ставити народ у безвихідне становище, провокує хаос та зруйнування, голод і масове зубожіння. Далі чекати не можна. Суть моєї економічної програми — комплексна ринкова реформа, перехід прискореними темпами до вільного підприємництва та конкуренції в усіх сферах народного господарства.

Визначальні елементи цієї реформи:

1. Перш за все негайно розпочати аграрну реформу, мета якої — дати землю господарям. Тільки це може звільнити Україну від продовольчої проблеми вже у наступному році. Колгоспи, а разом з ними і радгоспи, мають перетворитися в справжні кооперативні господарства. Для сприяння розвитку фермерства необхідно створити Земельний банк.

2. Якнайшвидше має розпочатися регульований законом, підконтрольний органам влади і Президентові гласний процес приватизації державного майна. Кожний громадянин України має одержати безплатно рівну частку державної власності у формі акцій, сертифікатів або в натуральній формі (невеликих торговельних точок, майстерень, закладів харчування, засобів транспорту і т. ін.). Одночасно здійснюється антимонопольна політика, відбувається примусове розукрупнення монопольних торговельних та інших об'єднань.

Програма приватизації здійснюватиметься через аукціонний розпродаж майна дрібних підприємств та акціонування середніх і великих об'єктів. У тих сферах, де це буде економічно ефективно, зможуть розвиватися господарства, засновані на колективній власності.

3. Одним з основних важелів майбутнього піднесення економіки України мають стати іноземні інвестиції у провідні галузі, в першу чергу у формі вкладення капіталу, пайової участі, створення спільних підприємств.

При цьому органи влади мають подбати про створення якнайкращих умов для вітчизняного українського підприємництва, водночас з допомогою економічних важелів залучаючи іноземний капітал до справи піднесення національного господарства.

4. Слід якнайшвидше припинити усі виплати до союзного бюджету і перейти від адміністративного захисту внутрішнього ринку до митного регулювання ввезення та вивезення товарів. Державна влада повинна в розумних межах стимулювати і полегшувати доступ іноземних товарів на внутрішній ринок України.

5. Разом з приватизацією власності і демократизацією виробництва має бути запровадження національної валюти і лібералізація цін. Це повинно привести до поступового зменшення інфляції, дати громадянам України конвертовані гроші і можливість купувати за них все необхідне.

Поряд з цим президентським указом встановлюється нижня межа заробітної плати на рівні необхідних витрат, повна компенсація зростання цін і вартості життя тих категорій населення, які не можуть себе повністю утримувати: інвалідів, пенсіонерів, неповнолітніх.

6. Необхідно зменшити податковий прес на провідні для України галузі, а також забезпечити пільгове оподаткування підприємницької діяльності, пов'язаної з прискоренням насичення ринку товарами.

7. Реорганізація виконавчих структур влади і добір кадрів будуть здійснюватися за принципом компетентності. Міністерства будуть реформовані: вони матимуть лише функціональні повноваження, буде максимально обмежене адміністративне втручання в економіку.

8. Особливу увагу в перший період своєї діяльності Президент повинен приділити житловій реформі. Найдоцільнішим способом її здійснення є приватизація житлового фонду через безоплатну передачу квартир у власність громадян. Має бути законодавчо встановлено безплатний максимум житлової площі. За площу, яка перевищує цей максимум, громадяни будуть доплачувати, а коли цей показник менший — платить держава. Буде створений фонд житла, яке повинно продаватися з аукціону всім бажаючим. Поряд з цим створюватимуться муніципальні фонди житла, які продаватимуться громадянам за доступними цінами.

III. Політична реформа.

Метою політичної реформи в Україні має бути побудова громадянського суспільства, що базується на наступних засадах:

а) природне право людини на життя, власність, свободу особисту та духовну є основою всієї системи законодавства;

б) самоврядування є основною формою організації суспільства та окремих його груп;

в) завдання держави полягає в захисті життя, майна громадян, їхньої гідності, а також їхнього права на політичну, економічну та духовну свободу в рамках національної та екологічної безпеки і права інших людей на таку ж свободу.

Головні напрями і завдання політичної реформи:

1. Україна має бути республікою з прямими виборами Президента і парламентським затвердженням Верховного Суду і Прем'єр-міністра, який формує уряд. Парламент має обиратися на багатопартійній основі за змішаною пропорційно-мажоритарною системою. Нові вибори Верховної Ради треба провести вже у 1992 році.

2. Україна повинна стати соборною державою з широким крайовим самоврядуванням. Для цього Верховна Рада має прийняти програму поетапного реформування адміністративно - територіального устрою республіки, яка замість областей передбачатиме утворення країв на основі історичних регіонів та поступове наділення їх повноваженнями в міру зміцнення державності. На завершальному етапі необхідно прийняти закон про крайове самоврядування.

На крайовому рівні систему органів влади складатимуть державна адміністрація, яка призначається Президентом України, та крайова влада — Рада й місцевий уряд, між якими будуть розподілені власність і сфери компетенції.

Представницькі органи влади на районному рівні не повинні існувати.

3. Для України необхідне запровадження муніципальної форми самоврядування в усіх типах населених пунктів. У містах також має обиратися міська Рада в кількості 10—50 радників з контрольно-владними функціями. Муніципальні органи влади самостійно здійснюватимуть функції в рамках своєї власності та відведеної законодавством компетенції.

4. Реформа судової системи повинна відбуватися в напрямі запровадження судів присяжних, довічного призначення членів Верховного Суду і Конституційного Суду Президентом України та Парламентом Республіки. Члени судів нижчих інстанцій мають призначатися вищими судовими інстанціями. Прокуратура повинна перейти повністю в судові системи і втратити функцію державного нагляду (ця функція перейде до державної адміністрації).

5. Необхідно прийняти конституційний закон про права національних груп в Україні, виходячи з наступних засад:

а) визначальним фактором національної належності людини є її власне самоусвідомлення, об'єктивні ж ознаки, такі як територія, мова, культура, є важливими, проте не вирішальними;

б) непорушність права усіх громадян, незалежно від національної та конфесійної належності, на рівноправну участь у житті суспільства та держави;

в) гарантія права і можливості усім національним групам вільно плекати свою мову, культуру, звичаї (право на культурно-національну автономію).

6. Громадянам України потрібно гарантувати всі права, передбачені Хартією про права людини.

7. Протягом 1991—1995 років в основному завершити будівництво Збройних Сил України, Національної гвардії та Служби національної безпеки. Українська армія (сухопутні, військова авіація та військово-морський флот) утворюються з частин Збройних Сил СРСР, дислокованих на території Республіки. У перспективі здійснюється перехід на професійно-контрактний спосіб формування українських збройних сил.

IV. Зовнішня політика.

Основним завданням Президента України в галузі зовнішньої політики є досягнення незалежності України та розвиток відносин з усіма державами світу.

1. Україна та СРСР. Україні слід визнати державний суверенітет всіх колишніх республік СРСР, які проголосили його, та добиватися ліквідації колишнього державного утворення СРСР як суб'єкта міжнародно-правових відносин.

З цією метою:

а) звернутися в ООН з ініціативою прийняття до світової спільності всіх держав, що утворилися на основі колишніх республік СРСР;

б) підписати з цими державами договір про правонаступництво СРСР;

в) укласти прямі договори та обмінятися з ними дипломатичними представництвами;

г) з метою стабілізації економічних зв'язків на перехідний період забезпечити діяльність Міждержавного координаційного економічного комітету, який не матиме владних повноважень;

д) підписати з іншими державами договори про взаємне забезпечення військово-стратегічних інтересів та утворити з Росією, Білоруссю й Казахстаном об'єднане ядерне командування.

2. Україна та Європа. Вітаючи процес інтеграції Європи, Україна повинна брати в ньому активну участь. Для цього:

— добитися негайного приєднання України до хельсінкського процесу та брати участь у всіх його заходах;

— підписати договори та обмінятися дипломатичними представництвами з європейськими країнами;

— підтримувати становлення єдиної Європи, включно з Україною, як одним з провідних центрів світової політики, що зрівноважує впливи інших світових центрів;

— готувати економіку і суспільство України до майбутнього вступу в Європейське економічне співтовариство (ЄЕС).

3. Україна і світ. Внаслідок свого сучасного стану Україна не зможе зразу відігравати значну роль у світовій політиці. Тому для початку потрібно:

— підписати договори і обмінятися дипломатичними представництвами з державами;

— вступити в авторитетні міжнародні організації:

а) Міжнародну Організацію Праці;

б) Генеральну угоду по торгівлі і тарифах;

в) Міжнародний валютний фонд;

г) Світовий банк реконструкції та розвитку;

— активізувати свою діяльність як члена ООН, приєднатися до всіх конвенцій ООН з прав людини.

V. Культура, наука, освіта

Фінансування культури, науки і освіти має здійснюватися не за залишковим принципом, а відповідно до законодавчо встановленого відсотка державного бюджету. Вже на 1992 рік слід закріпити достатній відсоток бюджетних асигнувань на культуру, освіту, науку, спорт.

Стратегічним завданням є докорінне оновлення суспільної психології, системи цінностей. Україна має одержати широкий доступ до всіх досягнень світової цивілізації. В Україні має дістати розвиток сучасна модерна культура, молодіжна в своїй основі, традиційно-фольклорні напрями повинні співіснувати з різноманітними модерними зразками в музиці, живопису, театрі.

Подробиці

ЩО Ж СТАЛОСЯ У ХЕРСОНІ

Як повідомили в Мінприроди України, вночі 9 листопада цього року в бухту Херсонського порту потрапило 138 тонн дизельного палива. Сталося це під час завантаження баржі, коли один із працівників, який мав контролювати заповнення ємкостей, просто заснув.

Паливо не було заблоковано в бухті й потрапило в Дніпро. Плівки на поверхні води затримались у затоках, заплавах, в очереті тощо на 30 кілометрів по течії Дніпра.

У перші дні було зібрано лише п'ять тонн палива. Решту зібрати практично неможливо. Тому було здійснено його розмивання, розбавлення у воді Дніпра шляхом маніпуляцій на гідротехнічних спорудах, підняття й зниження рівня води.

За оцінкою Мінприроди республіки, збитки, завдані Укррічфлотом, якому належать баржа й порт, становлять близько 4,8 мільйона карбованців.

Олексій БРЕУС.

Коротко

МОРЕ НА КОРДОНІ

За два останніх тижні у наших туристів, які намагалися перевезти спиртне через кордон Західного Бугу на митниці Дорогуськ, що у Польщі, конфісковано 35 пляшок з горілкою. Митники знервовані: від них це спиртне ніхто не хоче забирати навіть задарма. А склад алкоголю все зростає. У вихідні дні у поїздах, що йдуть з Києва і Ковеля у Польщу, вилучається до двох тисяч пляшок із спиртним. Дехто пропонує вирішити цю проблему в такий спосіб: вилити горілку в Західний Буг...

Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

ЗА ПЕРЕВОРОТОМ — ПЕРЕВОРОТ

Нещодавно Рада асоціації фермерів України припинила повноваження свого голови Василя Гордієнка до позачергового з'їзду. Як нам повідомили із джерел, близьких до керівництва асоціації, такий «переворот» викликаний грубим порушенням статутних вимог. Ми не виносимо ніяких оцінок. Але нагадаємо, що торішньої зими Василь Гордієнко став головою завдяки підтримці своїх сьогоднішніх суддів. Тоді його обрання було розцінено як «перемога над КПРС». Чи не симптом це нашої туги за постійними чистками од відступників?

Віктор КОСАРЧУК.

ВІДВЕРТИЙ ШАНТАЖ ВТЕМНУ

Нотатки з брифінгу В. Фокіна

Пам'ятаєте казочку, коли одного популярного героя цар посилав туди, куди він і сам не знає. Більше того, вимагав принести те, чого він також не знає. Ця казочка розігрується і у наші дні, в реальному житті.

Команда Горбачова — Силаєва — Явлінського, приймаючи, мабуть, Україну за того героя із казки, силує підписати меморандум про солідарну відповідальність за виплату валютних боргів колишнього СРСР.

Ми не проти, бо зобов'язання перед кредиторами то святе: хто винен — оддати повинен. Але Україна хоче знати величину боргів, з'ясувати загальну суму як активів, так і пасивів колишнього СРСР. Проте, ані повної вичерпної інформації про борги, активи і пасиви, ані їх адресності згадувана команда не дає.

Судячи з того, що українські експерти, які працюють у Москві, не можуть добитися таких даних, то, як вважає В. Фокін, окремим колам, а можливо, і окремим особам така «таємність» вигідна. Постає питання: для чого?

Разом з тим у центральних засобах інформації викривляється істина щодо позиції України: мовляв, відмовляється платити борги. Боронь Боже. Скажіть, шановний читачу, чи згодні ви виплачувати борги, не знаючи їх суму, не знаючи, куди і кому підуть ваші гроші, більше того, не знаючи, яка сума лежить у вас на ощадкнижці. Це ж повний абсурд. Лише у казці про Івана-дурника таке можливе.

Чому ми не маємо знати, які і для яких цілей комерційні кредити брали нині не існуючі союзні відомства і міністерства? А якщо Україна акуратно виплачувала свою частку на утримання і обслуговування будівель, споруд, штату Міністерства закордонних справ СРСР, то хіба ми не маємо права на свою частку нерухомого майна МЗС, яке оцінюється у 2,5 мільярда доларів? Таких запитань безліч. Але у Москві ухиляються від відповіді.

Ситуація ускладнюється ще й тим, що весь пакет документів меморандуму прем'єрам навіть не дали на руки, а запропонували прийняти на слух. Чи не тому, що там ідеться про збереження вільної міжреспубліканської торгівлі? Інакше — прощавай, купони (які хоч трішки, та захищали наш ринок), прощавай, власна грошова одиниця, а здрастуй, підфарбований Союз.

Вісім республік узяли на себе відповідальність за погашення боргу, обсягів якого ніхто не знає. Представник Таджикистану мотивує це можливістю отримати якнайбільший продовольчий кредит для своєї республіки. Але позиція України у цьому плані набагато сильніша. Просто треба відверто сказати: чиниться шантаж.

Як заявив Прем'єр-міністр В. Фокін, Україна готова самостійно сплачувати борги, але за умови надання вичерпної інформації про борги, резерви і активи СРСР. Слово — за командою Горбачова — Силаєва — Явлінського.

Леонід БРОВЧЕНКО,
економічний оглядач «Голосу України».

Реалії

ВОСЬМИЙ КЛАС І КОРИДОР

Кожної виборчої кампанії учні Херсонської загальноосвітньої школи № 25 чекають з тривогою, бо доводиться віддавати клас виборчій дільниці. Минулого разу дорослі дядечки виселили частину школярів на цілий місяць, нині настала черга переселити «на коридор» 8-Б клас. Школа й без того тісна — їдальня у підвалі, а три кабінети займає тим часом централізована бухгалтерія Комсомольського райвно. І ось — референдум і вибори Президента. Директор школи О. Милютіна запропонувала для виборчої дільниці свій кабінет, але її не послухали. Днями вирішено, що дільниця існуватиме тільки до 1-го грудня, а потім, у разі необхідності, її перенесуть в інше місце. А восьмикласники поки що змушені обдумувати доленосний момент в історії України — по коридорах.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Факт

ДОЛАРИ НА «ДВЕРІ»

Українсько - американський фонд «Відродження» у квітні 1990 року заснований відомим американським благодійником-фінансистом Джорджем Соросом та українськими громадськими організаціями: асоціацією «Зелений світ», Товариством української мови імені Т. Шевченка, Українським фондом культури та Українською Радою захисту миру. Як заявив київським журналістам виконавчий директор фонду Валерій Грузин, мета «Відродження» — відкривати для України якомога більше дверей у світ. Щоб республіка бачила, що діється в світах, і світи щоб пізнали Україну не тільки як частину «далекої і незрозумілої» Росії чи місцину, де «гахнув» Чорнобиль.

Головні напрямки діяльності фонду «Відродження»: міжнародні програми в галузі освіти, стажування українських фахівців за кордоном, розбудова демократичних інституцій і допомога в становленні громадянського суспільства, фінансування закордонних поїздок.

Діяльність фонду — це не тільки красиві слова. Він уже фінансує Культурологічний центр імені Леся Курбаса (49 700), Українську незалежну інформагенцію «Республіка» (38 610), Наукове товариство імені Петра Могили (28 000), створення об'єднання українських рок-клубів (50 000), бієнале українського образотворчого мистецтва «Львів-91» (34 000), Український незалежний центр соціальних досліджень (29 000). В дужках — то суми. І не в наших «дерев'яних», а в доларах. Плюс необхідне обладнання, устаткування, апаратура. Фонд готовий допомогти всім, у кого є цікаві пропозиції. Це і є благодійність.

Володимир СКАНЯ.

ТИСЯЧА АНАНАСІВ ДЛЯ ПРОСКУРНІ

Проблема зблизька

Коли Сергій Проскурня при знайомстві називає своє прізвище, співбесідник часом ошелешено перепитує: «Про що?!». А ні про що! Проскурня — та й годі, український режисер молодої генерації, постановник «Червоної рути» і «Вивиху-90», фундатор і керівник театру-студії «Будьмо!», друг Параджанова й прихильник Курбаса, відомий у мистецьких колах США, ФРН, Італії. Днями Сергій Проскурня завітав до редакції, і ми, за традицією, запитали: «Про що?..».

— А ось про що. Творчі професії гинуть, у мистецтві активно робиться бізнес, а само мистецтво тихо деградує, його престиж серед молоді різко впав. Ми дожились до того, що український актор номер один Гриць Гладій працює у французькому театрі Монреаля, в Канаді! А в Києві Андрій Жолдак так і не поставив омріяного «Короля Ліра». Вже очевидно, що ні спонсори, ні добрі дяді ситуацію не врятують.

— А чому тебе це турбує? Ти сам вже «дядя» у мистецтві...

— Турбує, бо ми можемо скоро втратити не тільки те, що маємо, а й загубити те, чого ще нема. Йдеться про долю творчої молоді. Пора спитати нову державу за її стосунки з молодими митцями. Щойно я був у Міністерстві з питань молоді і спорту, де обговорювався проект Закону про соціальну адаптацію молоді. Щодо культури там — два рядки: надавати молодим пріоритетне право відвідування музеїв, концертів, виставок. І — все! А потрібен серйозний соціальний захист молодих митців, потрібен стратегічний прорив, подібний до того, що був зроблений Курбасом у Києві 70 років тому, коли було створено мистецьке об'єднання «Березіль». Той прорив був настільки ефективним, що давав плоди навіть після загибелі Курбаса.

— І ти пропонуєш програму такого прориву?

— Так. У мене вона є. Я не Курбас, але це був би добрий подарунок до 70-річчя об'єднання «Березіль» у березні наступного року. Проект подано на розгляд Мінкультури і «молодіжного» міністерства.

— Яка структура твого об'єднання?

— Воно мусить об'єднувати кілька театрів-студій, які не мають нічого, крім доброго імені. Тут же мусить бути Вільна театральна майстерня, здатна фінансувати на конкурсній основі режисерські проекти. Це збудить перспективу. Тут же — дві дитячі й три підліткові театральні студії, тут же — молоді мистецтвознавці, група соціальних досліджень, технічно оснащений центр вивчення спадщини Курбаса. Тобто — корпорація, комплексна ударна група. Заради цього я готовий втратити свою нинішню незалежність і перейти на фінансування будь-якого міністерства.

— Скільки коштуватиме твій проект?

— Мільйон карбованців на рік.

...Ми підрахували: мільйон карбованців — це, за нинішніми московськими цінами, всього тисяча ананасів. Чи знайдеться стільки ананасів у двох міністерствах?

Віталій ЖЕЖЕРА.

ФОНД ІДЕ НА ПРОРИВ

До речі

Півроку тому створено Фонд міжнародного молодіжного співробітництва, основне завдання якого — пошук талановитих людей, починаючи з дитячого садка, і допомога їм у самореалізації. Як зазначив його генеральний директор О. Разумков, завідуючий сектором Комісії Верховної Ради України у справах молоді, мають бути створені групи лідерів, спроможних здійснити прорив у сфері політики, підприємництва та культури.

Голова Комісії Верховної Ради України у справах молоді Анатолій Матвієнко у зустрічі з зарубіжними гостями міжнародної конференції «Молодіжна політика: досвід, проблеми, перспективи», яка цими днями проходить у Києві, повідомив, що в Україні нині існує вже більше 20 молодіжних організацій, і будь-яка з них, якщо її діяльність не вступає у протиріччя з існуючим законодавством, має право представити до Міністерства у справах молоді і спорту свою програму і, після її захисту, одержати фінанси на здійснення. З свого боку, Міністерство теж може замовити молодіжній організації програму і фінансувати її розробку.

Під час цієї зустрічі А. Матвієнко також зазначив, що в Україні підходять до вирішення молодіжних проблем найбільш комплексно: функціонують підрозділи у вигляді комісій при Радах усіх рівнів, крім Міністерства у справах молоді та спорту, створено комітети. Комісія Верховної Ради України у справах молоді підготувала Декларацію молодіжної політики на Україні та проект Закону про соціальну адаптацію молоді. «Ми сподіваємось, що конференція допоможе нам скоригувати ці документи і прискорити їх прийняття», — сказав А. Матвієнко.

Катерина ВОРОНЕНКО.

...АНТАЖ ВТЕМНУ

...рифінгу В. Фокіна

...на. Постає питання:
...ім у центральних
...формації викривля-
...щодо позиції Ук-
...ляв, відмовляється
...ргів, Боронь Боже.
...новний читачу, чи
...плачувати борги, не
...ну, не знаючи, ку-
...підуть ваші гроші,
...не знаючи, яка
...у вас на ощад-
...повний абсурд.
...ці про Івана-дурни-
...
...не маємо знати,
...цілей комерцій-
...брали нині не іс-
...відомства і мі-
...А якщо Україна
...виплачувала свою
...утримання і обслуго-
...вель, споруд, шта-
...ства закордонних
..., то хіба ми не ма-
...на свою частку не-
...айна МЗС, яке оці-
...2,5 мільярда дола-
...алітань безліч. Але
...юються від відпо-
...
...ускладнюються ще
...есі пакет докумен-
...ндуму прем'єрам

навіть не дали на руки, а запропонували прийняти на слух. Чи не тому, що там ідеться про збереження вільної міжреспубліканської торгівлі? Інакше — прощавай, купони (які хоч трішки, та захищали наш ринок), прощавай, власна грошова одиниця, а здрастуй, підфарбований Союз.

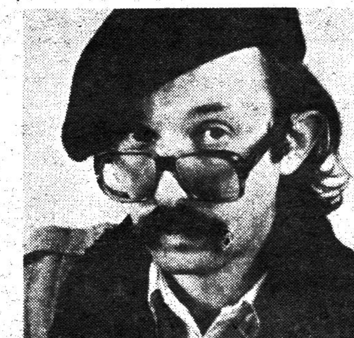
Вісім республік узяли на себе відповідальність за погашення боргу, обсягів якого ніхто не знає. Представник Таджикистану мотивує це можливістю отримати якнайбільший продовольчий кредит для своєї республіки. Але позиція України у цьому плані набагато сильніша. Просто треба відверто сказати: чиниться шантаж.

Як заявив Прем'єр-міністр В. Фокін, Україна готова самостійно сплачувати борги, але за умови надання вичерпної інформації про борги, резерви і активи СРСР. Слово — за командою Горбачова — Силаєва — Явлінського.

Леонід БРОВЧЕНКО,
економічний оглядач «Голосу України».

...ІВ ДЛЯ ПРОСКУРНІ

...називає своє прі-
...птує: «Про що?!».
...український режи-
...ної рути» і «Ви-
...«Будьмо!», друг
...у мистецьких
...Проскурня завітав
...«Про що?..».

...відування музеїв,
...виставок. І — все!
...серйозний соці-
...хист молодих мит-
...бен стратегічний
...подібний до того,
...роблений Курбасом
...0 років тому, коли
...орено мистецьке
...«Березіль». Той
...настільки ефект-
...давав плоди на-
...загибелі Курбаса.

...пропонуєш про-
...ого прориву?
...У мене вона є. Я
..., але це був би
...дарунок до 70-річ-
...«Березіль» у
...наступного року.
...одано на розгляд
...ури і «молодіжно-
...етства.

...структура твого
...?
...мусить об'єднува-
...театрів-студій, які
...нічого, крім доб-
.... Тут же мусить
...театральна май-
...фінансувати
...рсній основі режи-

серські проекти. Це збудить перспективу. Тут же — дві дитячі й три підліткові театральні студії, тут же — молоді мистецтвознавці, група соціальних досліджень, технічно оснащений центр вивчення спадщини Курбаса. Тобто — корпорація, комплексна ударна група. Заради цього я готовий втратити свою нинішню незалежність і перейти на фінансування будь-якого міністерства.

— Скільки коштуватиме твій проект?

— Мільйон карбованців на рік.

...Ми підрахували: мільйон карбованців — це, за нинішніми московськими цінами, всього тисяча ананасів. Чи знайдеться стільки ананасів у двох міністерствах?

Віталій ЖЕЖЕРА.

НА ПРОРИВ

...роспективи», яка цими
...ходять у Києві, по-
...в Україні нині іс-
...льше 20 молодіжних
..., будь-яка з них,
...дільність не вступає
...я з існуючим зако-
..., має право предс-
...Міністерства у спра-
...сі її захисту, одер-
...ан на здійснення.
...боку, Міністерство
...замовити молодіж-
...ції програму і фі-
...її розробку.
...ції зустрічі А. Ма-
...зазначив, що

в Україні підходять до вирішення молодіжних проблем найбільш комплексно: функціонують підрозділи у вигляді комісій при Радах усіх рівнів, крім Міністерства у справах молоді та спорту, створено комітети. Комісія Верховної Ради України у справах молоді підготувала Декларацію молодіжної політики на Україні та проект Закону про соціальну адаптацію молоді. «Ми сподіваємось, що конференція допоможе нам скоригувати ці документи і прискорити їх прийняття», — сказав А. Матвієнко.

Катерина ВОРОНЕНКО.

Реалії

ВОСЬМИЙ КЛАС І КОРИДОР

Кожної виборчої кампанії учні Херсонської загальноосвітньої школи № 25 чекають з тривогою, бо доводиться віддавати клас виборчій дільниці. Минулого разу дорослі дядечки виселили частину школярів на цілий місяць, нині настала черга переселити «на коридор» 8-Б клас. Школа й без того тісна — їдальня у підвалі, а три кабінети займає тим часом централізована бухгалтерія Комсомольського райвно. І ось — референдум і вибори Президента. Директор школи О. Милютіна запропонувала для виборчої дільниці свій кабінет, але її не послухали. Днями вирішено, що дільниця існуватиме тільки до 1-го грудня, а потім, у разі необхідності, її перенесуть в інше місце. А восьмикласники поки що змушені обдумувати доленосний момент в історії України — по коридорах.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Факт

ДОЛАРИ НА «ДВЕРІ»

Українсько - американський фонд «Відродження» у квітні 1990 року заснований відомим американським благодійником-фінансистом Джорджем Соросом та українськими громадськими організаціями: асоціацією «Зелений світ», Товариством української мови імені Т. Шевченка, Українським фондом культури та Українською Радою захисту миру. Як заявив київським журналістам виконавчий директор фонду Валерій Грузін, мета «Відродження» — відкривати для України якомога більше дверей у світ. Щоб республіка бачила, що діється в світах, і світи щоб пізнали Україну не тільки як частину «далекої і незрозумілої» Росії чи місцину, де «гахнув» Чорнобиль.

Головні напрямки діяльності фонду «Відродження»: міжнародні програми в галузі освіти, стажування українських фахівців за кордоном, розбудова демократичних інститутів і допомога в становленні громадянського суспільства, фінансування закордонних поїздок.

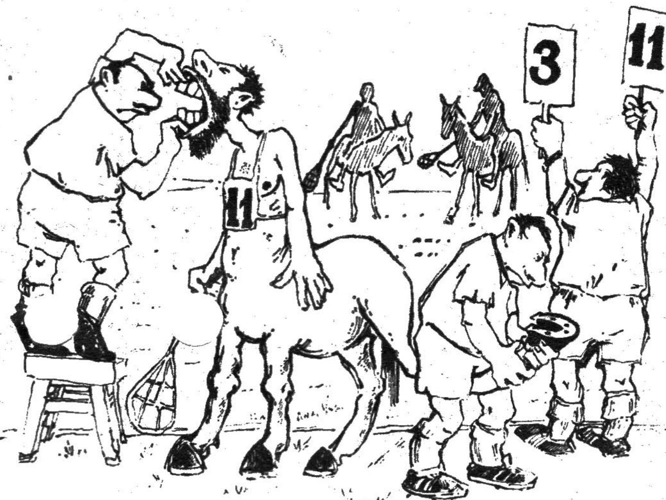
Діяльність фонду — це не тільки красиві слова. Він уже фінансує Культурологічний центр імені Леся Курбаса (49 700), Українську незалежну інформагенцію «Республіка» (38 610), Наукове товариство імені Петра Могили (28 000), створення об'єднання українських рок-клубів (50 000), бієнале українського образотворчого мистецтва «Львів-91» (34 000), Український незалежний центр соціальних досліджень (29 000). В дужках — то суми. І не в наших «дерев'яних», а в доларах. Плюс необхідне обладнання, устаткування, апаратура. Фонд готовий допомогти всім, у кого є цікаві пропозиції. Це і є благодійність.

Володимир СКАНЯ.

Про що говорять

Ціна свободи

Росія вводить вільні ціни. Жахи, які підкидає нам преса, вражають: молоко по 5 карбованців за літр, хліб по 6 карбованців за буханець... Що чекає нас! Про це — розмова нашого кореспондента з начальником відділу ціноутворення сільськогосподарської продукції та продовольчих товарів Управління цін Міністерства економіки України Анатолієм ПОГРІБНИМ.

— Що таке вільні ціни?

— Спочатку був Закон про ціноутворення, який наша Верховна Рада прийняла першою — його скопіювали всі республіки, в тому числі й прибалтійські. Потім, у липні 1991 року — Постанова Верховної Ради «Про програму надзвичайних заходів щодо стабілізації ек... Украї... виходу її з... ... стан..., яка дозволяла реалізацію продукції, яка має підвищений попит і при діючих фіксованих цінах збиткова або низькорентабельна. ...ім Кабіне... міністрів бу... ...йнятий р... документів, які регламентували введення так званих договірних цін — всі вони погоджені з Верховною Радою. Тобто, ми випереджаємо в цьому відношенні Росію.

— Договірна, вона ж вільна ціна — хто з ким домовляється?

— Виробник з торгівлею.

— Як утворюється чи формується вільна ціна?

— Це перш за все витрати промисловості, норматив прибутку, затверджений урядом — тобто, норматив рентабельності. Виходимо на оптову ціну. Якщо ця продукція обкладається ... установ... ...тку з обороту. Далі — торговельна накидка, яка включає в себе витрати торгівлі. Вони теж регламентовані — до 20%.

— Чи можна назвати такі ціни вільними? Адже вони в кожній складовій частині кимось регламентовані.

— Можна. Раніше держава затверджувала оптову ціну, і було так, що вона перевищувала роздрібну. Сьогодні сировина надходить за договірними цінами — ціна на готову продукцію росте.

— Тобто, промисловість встановлює ціну від реальних витрат?

— Так.

— Отже, принципи формування ціни на однорідну продукцію однакові?

— Однакові.

— І немає механізму конкуренції, який би дозволив розорити того, хто менш ефективно працює?

— Ми не можемо створити конкуренцію в умовах державної власності. Тому ніхто, жодне підприємство ще не збанкрутувало.

— І продукції більше не стало...

— Менше! Про що свідчить наш досвід? Перевели на договірні ціни кондитерську промисловість — ви бачите асортимент? Жива риба в кілька разів більше коштує — а її немає. Стримуючого фактора ціни немає — і продукції немає. Але виробники, піднімаючи ціну і зменшуючи випуск товару, не несуть збитків — монополія держторгівлі.

— А що торгівля? Вона бере участь у формуванні ціни?

— У неї фіксований прибуток з проданого товару. Але якщо товар не йде, вона вимагає зниження ціни.

— Щось не пригадую випадків реального зниження цін. Принаймні останнім часом. Мабуть, торгівлі начхати на те, що товар не йде, хай хоч пропаде?

— Так. Тому що є фонди уцінки — це вже держава буде думати, брати на себе якусь відповідальність.

— Отже, держторгівля не може перейти до ринку без приватизації?

— І торгівля, і промисловість. Тобто, в політиці ціноутворення немає ніякого обмеження ринку, але перед тим, як «відпускати» ціни, треба було створити ринкову базу — приватизацію.

— І останнє запитання: якщо Росія введе вільні ціни, чи підскочать вони у нас?

— Наші прогнози: так. Ми вимушені будемо йти в її фарватері.

— І купони, митниці, власна валюта не допоможуть?

— Якщо Росія введе конвертовану валюту, то туди повезуть все, як у Польщу. Якщо ми введемо — до нас повезуть. Ознака здорової економіки — коли все є і товар іде на експорт...

«Коня і трепетную лань» запрягти в одну підводу, щоб їхати до ринку, виявляється, не можна. Вільна ціна вимагає вільної економіки. А кентаври — то з казки.

Костянтин ПАРИШКУРА.
Мал. Б. Пилипенка та М. Волова.

Візитна картка

БУТИ ЧИ МАТИ?

У Києві створено Інститут української мови Академії наук України.

Але власного приміщення інститут не має, як і власної видавничої бази, сучасного комп'ютерного устаткування, сформованого кадрового штату. Не має навіть директора. Зате є Закон про мови, механізм впровадження в життя якого недосконалий. Є державна програма розвитку української та інших мов республіки. Врешті-решт, з'явилося чимало охочих вивчити й полюбити державну мову України, але як це зробити, якщо, знову ж таки, самовчителів, підручників, словників немає! Про практичну діяльність нового Інституту української мови АН України я й попросила розповісти його директора-організатора, доктора філологічних наук Олександра ТАРАНЕНКА:

— Інститут хоч і академічний, але, звісно, створений не лише задля того, щоб проводити фундаментальні дослідження. Принагідно зауважу, що організований він на базі україністичних відділів Інституту мовознавства імені О. Потебні з одночасним розгортанням кількох нових відділів. Щодо практичної діяльності, то найближчим часом вийдуть у світ Історія української літературної мови, однотомний Тлумачний словник, Функціональна граматика української мови. Російсько-український словник ділової людини видавництво «Радянський письменник» обіцяє видрукувати в першому кварталі наступного року. Готуються до друку Етимологічний словник української мови, тритомник Російсько-української термінології, Атлас української мови.

Але всі проблеми замикаються на поліграфічній базі. Приміром, видавництво «Наукова думка» цілком задовольняє нас своїм професіоналізмом, але аж ніяк не оперативністю. Тому нині розмірковуємо над тим, як би створити власну мобільну видавничу базу.

Якщо відверто, то враження від презентації Інституту української мови песимістичне. І найперше, тому, що знову доводиться вибирати: бути самостійною європейською державою, не створюючи максимуму сприятливих умов для розвою української мови — основи державності, чи мати новий академічний інститут, але на державному рівні не дбати як слід про його престиж і авторитет.

Катерина КІНДРАСЬ.

Продиктовано в номер

ПОБУТОВИЙ ВАНДАЛІЗМ?

В ніч на понеділок у луганському сквері імені 30-річчя ВЛКСМ впало молодогвардійське підпілля. Зірвано з постаментів 6 бюстів героїв-краснодонців. Нетривкою виявилась тонка цементна стяжка, недовговічною — священна пам'ять.

Конкретної версії міліція ще не визначила. Хоча, на думку начальника Ленінського райвідділу внутрішніх справ Володимира Видюкова, примітний варварський почерк нічних геростратів вказує на банальний хуліганський акт — окрім сплюндрованих пам'ятників, понівечено садові лави, розбиті урни для сміття.

Провокаційних політичних мотивів слідство також не виключає, але це вже підтвердиться або спростується після з'ясування в установлених дикунських злочину.

Сергій СКИБА.
Луганськ.

Я...

Щоде...
скоюєт...
аварій, ...
ній нет...
шоста...
публіці...
порту...
15 води...
кають...
ково зали...
терпілі...
ДАІ ви...
бих по...
ього р...

Тим...

Засту...
районн...
затрим...
мом у...
разисл...
ДАІ, щ...
ред ні...
злякал...

П...

У Н...
ка пр...
робни...
вельно...
«Зовн...
ством...
ньотор...
мар»...
Роз...
ренці...
комер...
нішек...
ловсы...
жив, ...
звича...
залі н...
везли...
ційні...
вари...
легко...
тику, ...
ткани...
промі...
ванта...
ємств...

П...

Учн...
шівсь...
район...
стріч...
в Чур...
ласті...
нили...
«Гр...
спрос...
—...
—...
—...
что?...
—...
тим у...
—...
рово...
дя с...
И т...
плака...
тамож...
Стар...
полож...
плечс...
Но в...
Ці...
гард...
що т...
Далі...
«что...
щих...
ся о...
колю...
бить...
ранвт...
не п...
наро...
друж...
Як...
гівсь...
дакто...
нянщ...
ф...

ГОЛОС України

говорять

...на свободи

...ить вільні ціни. Жахи, які підкидає нам преса, вра... по 5 карбованців за літр, хліб по 6 карбованців... Що чекає нас! Про це — розмова нашого корес... начальником відділу ціноутворення сільськогоспо... родукції та продовольчих товарів Управління цін Мі... економіки України Анатолієм ПОГРІБНИМ.

...вільні ціни!
...у був Закон про
...я, який наша Вер-
...прийняла першою
...ювали всі респуб-
...числі й прибал-
..., у липні 1991 ро-
...ова Верховної Ра-
...граму надзвичай-
...щодо стабілізації
...краї... виходу
...о стан..., яка доз-
...зацію продукції,
...вищений попит і
...фіксованих цінах
...низькорентабель-
...бінет... міністрів
...ий р... докумен-
...ламентували вве-
...ваних договірних
...они погоджені з
...адою. Тобто, ми
...о в цьому відно-

...на, вона ж вільна
...ким домовляєть-

...к з торгівлею.
...ється чи форму-
...ціна?

...за все витрати
..., норматив при-
...рджений урядом
...матив рентабель-
...мо на оптову ці-
...продукція обкла-
... установ-
...тку з обо-
...торговельна на-
...ючає в себе ви-
.... Вони теж рег-
... до 20%.

...а назвати такі ці-
...дже вони в кож-
...частині кимось
...і.

...Раніше держава
...оптову ціну, і
...вона перевищу-
.... Сьогодні сиро-
... за договірни-
...ціна на готову
...сте.

...омисловість вста-
...ід реальних вит-

...ринципи форму-
...однорідну про-
...ві!

...еханізму конку-
...би дозволив ро-
...хто менш ефек-

...ожемо створити
...умовах держав-

ної власності. Тому ніхто, жодне підприємство ще не збанкрутувало.

— І продукції більше не стало...

— Менше! Про що свідчить наш досвід? Перевели на договірні ціни кондитерську промисловість — ви бачите асортимент? Жива риба в кілька разів більше коштує — а її немає. Стримуючого фактора ціни немає — і продукції немає. Але виробники, піднімаючи ціну і зменшуючи випуск товару, не несуть збитків — монополія держторгівлі.

— А що торгівля! Вона бере участь у формуванні цін!

— У неї фіксований прибуток з проданого товару. Але якщо товар не йде, вона вимагає зниження ціни.

— Щось не пригадую випадків реального зниження ціни. Принаймні останнім часом. Мабуть, торгівлі начхати на те, що товар не йде, хай хоч пропаде!

— Так. Тому що є фонди уцінки — це вже держава буде думати, брати на себе якусь відповідальність.

— Отже, держторгівля не може перейти до ринку без приватизації?

— І торгівля, і промисловість. Тобто, в політиці ціноутворення немає ніякого обмеження ринку, але перед тим, як «відпускати» ціни, треба було створити ринкову базу — приватизацію.

—І останнє запитання: якщо Росія введе вільні ціни, чи підскочать вони у нас?

— Наші прогнози: так. Ми вимушені будемо йти в її фарватері.

— І купони, митниці, власна валюта не допоможуть!

— Якщо Росія введе конвертовану валюту, то туди повезуть все, як у Польщу. Якщо ми введемо — до нас повезуть. Ознака здорової економіки — коли все є і товар іде на експорт...

«Коня и трепетную лань» запрягти в одну підводу, щоб їхати до ринку, виявляється, не можна. Вільна ціна вимагає вільної економіки. А кентаври — то з казки.

Костянтин ПАРИШКУРА.
Мал. Б. Пилипенка та М. Волова.

Візитна картка

БУТИ ЧИ МАТИ?

У Києві створено Інститут української мови Академії наук України.

Але власного приміщення інститут не має, як і власної видавничої бази, сучасного комп'ютерного устаткування, сформованого кадрового штату. Не має навіть директора. Зате є Закон про мови, механізм впровадження в життя якого недосконалий. Є державна програма розвитку української та інших мов республіки. Врешті-решт, з'явилося чимало охочих вивчити й полюбити державну мову України, але як це зробити, якщо, знову ж таки, самовчителів, підручників, словників немає! Про практичну діяльність нового Інституту української мови АН України я й попросила розповісти його директора-організатора, доктора філологічних наук Олександра ТАРАНЕНКА:

— Інститут хоч і академічний, але, звісно, створений не лише задля того, щоб проводити фундаментальні дослідження. Принагідно зауважу, що організований він на базі українсько-історичних відділів Інституту мовознавства імені О. Потебні з одночасним розгортанням кількох нових відділів. Щодо практичної діяльності, то найближчим часом вийдуть у світ Історія української літературної мови, однотомний Тлумачний словник, Функціональна граматика української мови. Російсько-український словник ділової людини видавництво «Радянський письменник» обіцяє видрукувати в першому кварталі наступного року. Готуються до друку Етимологічний словник української мови, тритомник Російсько-української термінології, Атлас української мови.

Але всі проблеми замикаються на поліграфічній базі. Приміром, видавництво «Наукова думка» цілком задовольняє нас своїм професіоналізмом, але аж ніяк не оперативністю. Тому нині розмірковуємо над тим, як би створити власну мобільну видавничу базу.

Якщо відверто, то враження від презентації Інституту української мови песимістичне. І найперше, тому, що знову доводиться вибирати: бути самостійною європейською державою, не створюючи максимуму сприятливих умов для розвою української мови — основи державності, чи мати новий академічний інститут, але на державному рівні не дбати як слід про його престиж і авторитет.

Катерина КІНДРАСЬ.

ДАІ повідомляє

ЯКІ З НАС ВОДІЇ

Щоденно на дорогах України скоюється у середньому 130 аварій, у т. ч. десять — з вини нетверезих водіїв. Кожна шоста дорожня пригода в республіці на совісті водіїв транспорту народного господарства. 15 водіїв, скоївши аварію, зникають з місця пригоди, нерідко залишаючи без допомоги потерпілих. За добу працівниками ДАІ виявляється 11,5 тисячі грубих порушень Правил дорожнього руху, допущених водіями. Кожні два з трьох таких порушень—справа рук індивідуальних власників транспортних засобів. Затримується 550 нетверезих водіїв. Кожний четвертий з них — водій транспорту народного господарства. Щодоби скоюється, 30 угонів транспортних засобів, розшукується лише п'ять. 50 водіїв не підкоряється вимогам працівників ДАІ про зупинку. У кожному третьому випадку для примусової їх зупинки застосовується зброя. 155 водіїв намагаєгься будь-що проскочити залізничний переїзд під самісіньким «носом» поїзда. Отакі ми є сьогодні.

Василь ГЕЛЕТКО.

Тим часом

ДЕ ПРАВА, ТАМ І ДРОВА

Заступник голови Носівського райвиконкому В. Ведмідь був затриманий міліцією за кермом у нетверезому стані, образився й пообіцяв інспекторам ДАІ, що вони «повзатимуть перед ним на колінах». Ті не злякались і позбавили керівного товариша водійських прав на два роки. Але виявилось, що Ведмідь слів на вітер не кидає. Багатьом працівникам міліції Носівки на зиму не виписано дрова. Не завезено дров і до інспекції у справах неповнолітніх. Недавно старшина міліції І. Ляшко запитав у В. Ведмедя: де, мовляв, дрова?

Заступник голови райвиконкому відповів:

— Там, де мої права!

Микола КОХАН.
Носівка.
Чернігівської області.

Зверніть увагу

ПРИЇХАЛИ ПОЛЯКИ: ХОЧУТЬ ДРУЖИТИ

У Києві відкрилася виставка продукції польських виробників, організована торговельно-комерційною фірмою «Зовнішекспобізнес», агентством «Скамекс» та зовнішньоторговою фірмою «Вумар» (Польща).

Розпочинаючи прес-конференцію, директор виставочно-комерційного центру «Зовнішекспобізнесу» В. Соколовський відразу ж зауважив, що нічого нового й надзвичайного наші покупці в залі не побачать: поляки привезли до Києва свої традиційні й добре відомі нам товари. В основному вироби легкої промисловості, косметику, пластмасові упаковки, тканини, продукцію хімічної промисловості та електронавантажувачі. Наші підприємства можуть знайти прямий вихід на польський ринок, укласти угоди про купівлю-продаж з представниками 16 польських державних та приватних фірм.

Поляки ж приїхали, щоб вивчити рівень заінтересованості наших підприємців у співробітництві, багато з них хочуть створити на Україні спільні підприємства і розпочати тут «добрий бізнес». Причому вони готові обговорювати всі можливі форми товарообміну.

Наприклад, вже сьогодні поляки готові забезпечити Україну найдешевшими й не найгіршими в Європі електронавантажувачами, яких так бракує нам. Були б гроші, бажання і вміння торгувати.

Андрій БОЄЧКО.
Київ.

РОЗШУК

Уманським ВВС Черкаської області розшукується Шарипов Сергій Рафикович, 1979 року народження, мешканець Умані, котрий 12 жовтня ц. р. пішов з дому й не повернувся. Шарипов схильний до бродяжництва. Прикмети: зріст 160 см, на вигляд 14 років, лице овальне, волосся пряме, чорне, коротке, очі чорні. Був одягнений у спортивний чорний костюм і білі кросівки.

Обережно: дезинформація

ПЕРЕСТРІЛКА НА КОРДОНІ

Учні Мощенської та Лемешівської шкіл Городнянського району їздили на дружню зустріч з школярами-росіянами в Чуровичі, що в Брянській області. Біля Сеньківки їх зупинили на митниці...

«Грозный дядя с автоматом спросил:

— Что везете в свертках?

— Национальные костюмы.

— Нельзя. А в кастрюле что?

— Галушки со сметаной. Хотим угостить друзей.

— Тем более нельзя! — сурово сдвинул брови тот же дядя с автоматом...

И только когда девочки расплакались от обиды, сердца таможенников смягчились. Старший перекинул автомат из положения «наизготовку» за плечо и сказал: «Пусть едут. Но в последний раз».

Ці рядки — з газети «Авангард» Климовського району, що поряд з Городнянським. Далі автор, С. Ковальов пише, «что в Киеве в соответствующих кабинетах уже планируется очень высокий монумент Дружбы колючей проволокой». І робить різкий висновок: «Не раньте детские души, господа, не плюйте в будущее своих народов, не разменивайте дружбу на галушки».

Як з'ясувала депутат Чернігівської облради, заступник редактора газети «Новини Городнянщини» М. Кузьмінська, всі ці факти, м'яко кажучи, висмоктані з пальця. «На митниці нас спитали, куди їдемо, — пояснив їй організатор позакласної роботи Ф. Стволовий, — і попросили мене, як керівника групи, пересадити одного хлопчика, який сидів скраю машини. І все». Про це М. Кузьмінська повідомила жителів району — тих городнянців, які мають родичів у сусідньому районі. І тепер вони частенько знизують плечима на їх запитання: «Що там у вас робиться?» Поки що, на щастя, відбулася перестрілка через кордон газетними публікаціями.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

ПОГОДА

27—28 листопада на Україні туман, мряка, вітер змінних напрямків, 3—5 метрів на секунду. Температура вдень 2—8, на півдні і в Закарпатті 9—15 градусів тепла, вночі від 2 градусів морозу до 4 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень туман, мряка, вітер слабкий. Температура 3—8 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

...вано в номер

ПОБУТОВИЙ ВАНДАЛІЗМ?

...еділок у луган-
...імені 30-річчя
...молодогвардійсь-
...ірвано з поста-
... героїв-красно-
...кою виявилась
... стяжка, недов-
...ященна пам'ять.
...ерсії міліція ще

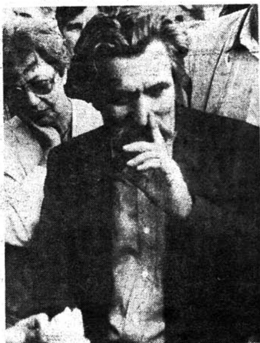
не визначила. Хоча, на думку начальника Ленінського райвідділу внутрішніх справ Володимира Видюкова, примітний варварський почерк нічних геростратів вказує на бакальний хуліганський акт — окрім сплюндрованих пам'ятників, понівечено садові лави, розбиті урни для сміття.

Провокаційних політичних мотивів слідство також не виключає, але це вже підтвердиться або спростується після з'ясування в установленні динкунського злочину.

Сергій СКИБА.
Луганськ.

Черговий по випуску номера Віталій ЖЕЖЕРА.
Тел. 441-86-20

Левко ЛУК'ЯНЕНКО:

«Я належу до тих, ким рухає не злоба до ворогів, а любов до України».

Приватизується торгівля, сфера обслуговування та розпочинається демонополізація, роздержавлення і справедлива приватизація підприємств. Усе державне майно, що підлягає приватизації, розподіляється в обмін на державні цінні папери, якими безплатно наділяється кожний громадянин України.

Створюється режим найбільшого сприяння інвестиціям у житлове будівництво і розвиток соціальної сфери.

Розпочинається земельна реформа з таким розрахунком, щоб уже з весни 1992 року кожний селянин мав можливість за бажанням одержати земельну ділянку й вільно обрати форму господарювання.

Припиняється адміністративне втручання в господарську діяльність виробників сільськогосподарської продукції.

диференційований (у залежності від якості) податок на землю, який сприяє зростанню сільськогосподарського виробництва;

ефективну систему контролю за родючістю землі та штрафних санкцій на недбале ставлення до неї.

Необхідно прискорити виробництво машин та засобів малої механізації сільськогосподарських робіт, створення малих підприємств з переробки сільськогосподарської продукції, підготовку кадрів для фермерських господарств.

На підставі нової Конституції та нового виборчого закону завершується реформа органів державної влади та управління всіх рівнів.

Налагоджуються повноцінні дипломатичні відносини з іншими державами.

організація єдиної системи екологічного контролю;

локалізація, а де можливо — і ліквідація наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

поетапне перетворення України в без'ядерну зону:

врятування чорноземів України;

захист водних басейнів України;

оздоровлення довкілля у Донбасі і Подніпров'ї та відновлення рекреаційного потенціалу Причорномор'я і Карпат.

2. Забезпечення прав людини:

приєднання України до міжнародних правових угод з прав людини;

ефективну державну підтримку відродження і розвитку національних культур народу України;

вшанування на державному рівні осіб та організацій, які вели боротьбу за волю України;

підтримку діяльності міжнародних державних та громадських організацій, що захищають права особи;

повернення релігійним громадам всіх культових споруд, що використовуються не за призначенням, та допомога у відбудові занедбаних і будівництві нових культових споруд.

3. Відродження національної культури, освіти і науки:

оприлюднення багатства національної духовної спадщини, від якої народ був відлучений;

заохочення відкриття національних шкіл, театрів, бібліотек тощо;

докорінна реорганізація системи освіти з урахуванням національних традицій та сучасного міжнародного досвіду;

створення спеціальних фондів для навчання талановитої молоді у платних навчальних закладах України та за кордоном;

державна підтримка фундаментальної науки;

створення умов для масштабного інвестування розвитку науково-технічної сфери;

запровадження ефективної системи підготовки і атестації наукових та науково-педагогічних кадрів;

налагодження міжнародного співробітництва у сфері культури, освіти і науки.

Громадянам України забезпечується середньоєвропейський рівень життя, економіці — можливість вільного розвитку.

Досягнення поставленої мети вимагає консолідації всього народу України та об'єднання всіх політичних сил. Саме це і буде моїм основним завданням. Натхнення, досвід і знання фахівців, моя рішучість і послідовність як Президента забезпечать виконання цієї програми.

Я вірю в народ України. Я вірю в свої сили. Цілі наші шляхетні. Засоби наші мирні і чесні.

Ми переможемо.

Хай допоможе нам Бог!

ЗА НЬОГО ГОВОРИТЬ ЙОГО ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ

Левко Лук'яненко народився 24 серпня 1927 року в селі Хрипівці Городнянського району на Чернігівщині в селянській сім'ї.

З 1944 по 1953 роки перебував на військовій службі. В 1953 році вступив на юридичний факультет Московського держуніверситету імені Ломоносова, який закінчив у 1958 році.

Рішення боротися за визволення України остаточно визріло ще під час проходження військової служби за межами України, в Австрії. Саме тут він на власні очі побачив, як живе вільний народ, маючи значно гірші природно-кліматичні умови. А тому після закінчення університету свідомо добивався призначення в Україну.

Працюючи адвокатом, пише програму і створює Робітничо-селянську спілку. Мета — досягнення державної незалежності України конституційним парламентським шляхом.

У 1961 році КДБ арештовує сім членів Спілки і засуджує Лук'яненка, як автора програми і організатора Спілки, до страти. Після 70-денного перебування в камері смертників вирок замінено на 15 років ув'язнення. Восени 1976 року, після звільнення, відразу включається в політичне життя і стає одним із засновників Української Гельсінкської групи. Наприкінці 1977 року знову арешт. Цього разу — 10 років тюрми і 5 років заслання. З березня 1988 року очолює Гельсінкську групу, яка згодом перейменовується в Українську Гельсінкську спілку, а 30 квітня 1990 року на установчому з'їзді — в Українську республіканську партію. На виборах до парламенту України переміг у першому турі, попри всілякі провокації та дезинформацію з боку партапарату та інших проімперських сил.

Сьогодні патріарх сучасного національно - демократичного руху Левко Лук'яненко — провідний громадсько-політичний та державний діяч: голова Української республіканської партії, член Політичної ради Руху, член Президії Народної Ради. Вільно володіє англійською мовою.

Одружений, проживає у с. Хотів під Києвом.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ КАНДИДАТА В ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

П'ять років достатньо, щоб Україна стала розвиненою європейською державою

Я ЗНАЮ, ЯК ЦЬОГО ДОСЯГТИ

Перші кроки: Україну врятують лише радикальні реформи. Рішуче і без вагань! Але не за рахунок народу.

Формується уряд народної довіри.

Припиняється перерахування коштів імперському центрові, в тому числі й валютні кошти, що сплачуються Москві іншими країнами за поставки продукції з України.

Переглядаються всі факти роздержавлення і приватизації, які мали місце останнім часом, і повертається у державну власність майно, незаконно привласнене компартійною номенклатурою.

За рахунок вивільнених фінансових ресурсів:

вводиться в дію механізм індексації доходів населення, підтримуються на рівні прожиткового мінімуму пенсійне забезпечення та стипендії;

розв'язується проблема забезпечення медикаментами;

запроваджується система пріоритетного працевлаштування жінок на нешкідливих виробництвах та виробництвах із вільним режимом роботи. У найближчій перспективі законодавчо визнається домашня праця жінки-матері за державно важливу з оплатою з бюджету.

Закривається Чорнобильська АЕС, запроваджується ефективна система допомоги громадянам, які постраждали від чорнобильської катастрофи.

Упродовж перших трьох місяців: Україна перебирає повний контроль над власним життям. Досить бути безправною рабою!

Створюються національна гвардія, служба національної безпеки, прикордонна охорона, митна служба. Закладається основа власних збройних сил.

Забезпечуються державною допомогою приватні селянські господарства (фермери), нові та існуючі господарські об'єднання селян.

Прискорюється прийняття нової Конституції України і на її основі розпочинається реформа органів державної влади і управління.

Упродовж першого року: Україна твердо стає на ноги. Суспільству — надійну демократичну владу; працьовитим — рівні можливості; непрацездатним — державний захист.

Необхідно завершити створення власних збройних сил і реформу правоохоронних органів. Запровадити власну валюту з безумовним захистом усіх заощаджень громадян. Завершити формування власного економічного простору.

Реалізується програма державної підтримки приватного підприємництва та підприємців, яка передбачає заохочувальний режим правового і економічного регулювання підприємницької діяльності та сприятливі умови для іноземних інвестицій в економіку України.

Здійснюється реформа податкової та бюджетно-фінансової систем, до рівня цивілізованих країн зменшуються податки з населення, центр ваги бюджетної системи зміщується на користь регіональних бюджетів.

З метою насичення продовольчого ринку необхідно розгорнути земельну реформу, передбачивши:

передачу землі у власність тільки громадянам України — безпосереднім виробникам сільськогосподарської продукції з правом продажу через 10 років;

першочергове безплатне одержання земельних ділянок тими, хто працює в сільському господарстві та проживає на даній території;

Упродовж трьох років: Україна виходить у світ. Від реорганізації — до динамічного поступу.

Завершується в цілому приватизація та земельна реформа. Держава усувається від підприємницької діяльності і будь-якого адміністративного втручання у виробничу сферу.

Розбудовується система зовнішньоекономічних зв'язків на принципах вигоди й економічної безпеки для України. Україна стає повноправним членом міжнародних фінансово-валютних і банківських об'єднань.

Структура економіки переорієнтовується на задоволення соціальних потреб, у тому числі й за рахунок конверсії підприємств військово-промислового комплексу.

Досягається загальна стабілізація економіки:

темпи інфляції зменшуються до безпечного рівня;

забезпечується повна внутрішня і часткова зовнішня конвертованість національної валюти;

зменшується дефіцит державного бюджету;

досягається рівень зайнятості населення, характерний для здорової економіки;

насичується товарний ринок.

П'ять років незалежності: Україна — вільна, єдина, багата.

Реалізуються програми:

1. Створення в Україні дійової системи захисту і відродження природного середовища:

державна підтримка впровадженню екологічно чистих, енергозберігаючих і безвідходних технологій у промисловості, сільському господарстві, на транспорті;

БЕЗ всякого сумніву, сама заявність комплексної програми будівництва економіки України в умовах незалежності — факт історичної ваги. Врешті-решт, уряд, мабуть, зрозумів: після того, як більше року проголошено Декларацію, прийнято цілий пакет законів, що підкріплюють наш суверенітет і власне сам Акт про незалежність, подальше сповзання у прірву економічного безладдя вже не можна пояснити лише «провокаціями центру». Справді, настав момент істини: або ж брати на себе всю відповідальність за стан справ в Україні, або іти у відставку. Здається, уряд вибрав перше. Проте і тут дається взнаки багаторічна звичка шукати «крайнього». Цього разу, аби відвести справедливий гнів громадян України на своє подальше зубожіння та виправдати нерішучі кроки уряду у напрямі радикальних реформ, прем'єр В. Фокін у своїй доповіді щодо проекту програми об'єктом нищівної критики обрав уже саму Верховну Раду. Так, принципову позицію нашого парламенту стосовно угоди про економічне співтовариство (відомо, що цей проект угоди Президія Верховної Ради відхилила як такий, що не відповідає інтересам України) Вітольд Павлович назвав «небезпечною оманою», а депутатів, які стоять на цих позиціях, — «романтиками та ідеалістами», що «плекають надію відновити Україну з біленькими хатками під солом'яною стріхою». Сам же прем'єр бачить Україну «...державою, що самостійно приймає політичні і міжнародні рішення, що за власним розсудом обирає собі партнерів і союзників, що за кожне своє рішення відповідає перед своїм народом». Пробачте, але саме всього цього і не дозволяв зробити Україні той варіант угоди, що її не підписали наші представники. Бо, як зазначив на прес-конференції делегації України перший віце-прем'єр-міністр К. Масик, «...ряд положень договору суперечить Декларації і Акту незалежності, Закону про економічну самостійність, а... принцип рівноправності учасників Договору має дуже декларативний характер».

РЕЦЕПТ З УСІМА НЕВІДОМИМИ

Деякі зауваження з приводу обговорення проекту програми «Основні напрями економічної політики України в умовах незалежності»

НЕ зрозуміло, при чому тут романтизм депутатів, коли дві перші особи уряду висловлюють зовсім протилежні думки стосовно одного і того ж документа?

Викликає подив і подвійна позиція уряду відносно союзного центру. Як зазначив у своїй доповіді В. Фокін, «...протягом більш як чверті століття колишній центр проводив таку економічну політику щодо України, яку без особливої натяжки можна кваліфікувати як колоніальну» і «за весь цей час з України забиралося значно більше, ніж поверталося». Безперечно, така оцінка діям центру відповідає історичній правді і заслуговує на підтримку. Саме тому зовсім нелогічним є той факт, що у своїх практичних діях наш уряд усе ж таки продовжував керуватися інтересами цього колоніального центру. Так Вітольд Павлович підкреслює: «Наприкінці цього року ще діяла **система централізованого керівництва** економікою Союзу, з фактом існування якої ми не могли не рахуватися». Хочеться лише нагадати: на той час діяв не тільки Закон про економічну самостійність, уже були змінені відповідні статті нашої Конституції, що скасовували право центру керувати економікою України. Тим часом і програма надзвичайних заходів щодо виходу економіки України з кризового стану, що її розробив уряд улітку цього року, також була «...зорієнтована на використання ресурсної бази Союзу, що **розподілялася централізовано**».

Така орієнтація нашого уряду на центр та його «мудрі рішення» призвела до кризи нашої грошово-фінансової системи, адже сам Прем'єр-міністр змушений був визнати, що «сьогодні центр скоротив виділення Україні готівки до 15 відсотків від потреби і нам скоро нічим буде виплачувати зарплату». Якщо ж урахувати намір російського керівництва взяти на себе емісійну функцію продукування карбованців, то без негайного введення в обіг власних грошей Україну чекає або повна фінансова залежність від Російського державного банку, або ж економічний хаос.

До таких самих згубних наслідків призвела і орієнтація уряду на «централізоване» забезпечення України енергоносіями, і в першу чергу нафтою. У 1992 році поставки сирої нафти з Росії будуть суттєво зменшені. Така позиція керівництва Росії аж ніяк не пов'язується з підписанням Договору про економічне співтовариство, а обумовлена суттєвим зменшенням видобутку нафти і, як зазначив президент Б. Єльцин, вільні ціни на сировину, що вводяться з 1992 року, будуть служити виключно інтересам Росії як традиційного постачальника сировинних ресурсів. Вітольд Павлович чомусь забув, що у випадку з тими ж енергоносіями більше 20 відсотків підприємств по переробці сирої нафти зосереджено на Україні. І якщо Росія припинить зовсім постачання нам нафти, то відповідно ми не зможемо відпускати для неї зроблений з цієї нафти бензин. І, як то кажуть, починається ланцюгова реакція абсурду та економічне безладдя для всіх республік, а не тільки для України. А на такі кроки тверезі політики не наважуються, бо це шлях у нікуди. Стосовно ж економічного безладдя на Україні, то воно справді настає, але не у зв'язку з позицією парламенту щодо угоди, а скоріше у зв'язку з неспроможністю уряду діяти ефективно.

Врешті-решт, Верховна Рада ніколи не була проти Договору про економічне співтовариство як таке. Адже саме наш парламент і виступив з ініціативою про розробку такої угоди. Але вона повинна забезпечувати справжні відносини і базуватися на горизонтальних дво- і багатосторонніх угодах між незалежними державами, що регулюватимуть усі сфери економічної діяльності. Той же шлях, який запропонував центр: спочатку політична угода (яка, до речі, суттєво обмежує права республік та затягує їх у боргову прірву), а потім окремі договори за напрямами діяльності, позитивних результатів щодо налагодження міжреспубліканських зв'язків не дасть. Адже криза зв'язків між підприємствами — не у площині економічної угоди, яку Україна не підписала, а у відсутності на території, що її називають спільним економічним простором, грошової одиниці, яка має регулювати еквівалентний обмін. За валюту сьогодні можна придбати будь-який товар навіть у межах колишнього Союзу. І якби наш уряд дозволив вільний бартер, то взаємовигідні прямі зв'язки між підприємствами відновилися б моментально, незалежно від того, будуть чи не будуть підписані ті чи інші політичні та економічні угоди.

Не викликає особливого ентузіазму не тільки доповідь Прем'єра, а й сама програма основних напрямів економічної політики в умовах незалежності. Так, безперечно, заслуговує підтримки позиція уряду, який розглядає питання структурних змін в економіці як один із найважливіших пріоритетів у своїй діяльності. Ці проблеми стоять перед економікою України вже більше двох десятиліть, і щодо цього було прийнято безліч різних програм, але жодна не реалізована, і ситуація фактично зайшла у безвихідь. І це не дивно, бо при розробці всіх програм незмінним залишався один принцип, що базувався на постулатах адміністративно-командної системи. На жаль, і останні пропозиції уряду не мають принципово нових рішень та механізмів.

Візьмемо другий, надзвичайно важливий розділ програми, а саме — забезпечення населення продуктами харчування. Викликає, якщо не сміх (правда, крізь сльози), то великий подив надзвичайно «глибокий» аналіз урядом причин спаду сільськогосподарського виробництва. Окрім інших традиційних нарікань, ця ситуація пояснюється і «погіршенням трудової дисципліни та зривами матеріально-технічного забезпечення», що майже слово в слово повторює відповідні розділи Продовольчої програми часів Брежнєва.

І що ж радикального пропонується, аби наповнити полиці наших крамниць продуктами харчування найближчим часом? Збільшення інвестицій, розвиток матеріально-технічної бази АПК та інші традиційні заходи, які не можуть привести до суттєвих змін. А от та частина програми, яка може дати швидкий ефект, тобто конкретні пропозиції щодо приватизації, викладена так, що стає зрозумілим одне: і в наступному 1992 році селяни залишаться без землі, а ми будемо змушені купувати за кордоном не тільки фураж, а й хліб, м'ясо, молоко, за умови, якщо буде чим за все це платити. З цього приводу хотілося б запитати міністра сільського господарства О. Ткаченка. Не кажучи про розвинуті капіталістичні країни, де 2—3 відсотки фермерів годують усе населення, та ще й нам допомагають, чому ще вчора така ж, як ми, соціалістична та голодна Польща вже сьогодні страждає від перевиробництва сільськогосподарської продукції? І як ми, маючи так багато фахівців, що керують селом, і такі родючі землі, купуємо зерно за кордоном? Якщо ж цей феномен пояснювати лише трудовою дисципліною та недостатнім фінансуванням і не бачити головних причин, що обумовлюють низьку продуктивність праці, то чи може така людина займати посаду міністра, та ще й більше того — претендувати на президентське місце?!

Безперечно, стрижнем усієї програми повинні стати приватизація та фінансова реформа. Оце і є той принципово новий підхід до вирішення всіх проблем (в тому числі і сільськогосподарських), що стоять сьогодні перед незалежною Україною. Тільки рішучі кроки уряду в цьому напрямі зможуть змінити ситуацію на краще, але і в цих розділах програми немає конкретики. Складається враження, що уряд сам не знає, як підійти до цієї справи. Так, єдиних оптимальних рецептів роздержавлення сьогодні немає, але є досвід країн Заходу, приклад Східної Європи. Отже, потрібно прийняти рішення і починати діяти, а життя саме внесе необхідні корективи в цей процес, адже сьогодні всі втомилися найбільше від невизначеності нашої ситуації та очікування конкретних заходів. Те саме стосується і проблем фінансової реформи. Відомо, що брак товарів можливий лише там, де держава суттєво впливає на ціни. Ще минулого року Верховна Рада пропонувала відпустити ціни на хліб, м'ясо, молоко, а різницю у вільних і фіксованих цінах безпосередньо відшкодувати населенню. Тоді уряд не сприйняв цю пропозицію, а зараз пропонує ці непопулярні заходи сам. Сьогодні ж, коли економічна ситуація погіршилася, коли Росія переходить на вільні ціни на сировину і ніхто ще не знає, чим усе це обернеться для України, так-от, сьогодні зміна системи управління цінами відбуватиметься набагато складніше і, головне, призведе, безперечно, до ще більшого зубожіння широких верств населення. Правда, уряд обіцяє шляхом поєднання так званого методу «батога та пряника» здійснити перехід до ринкових відносин з мінімальними втратами для населення. Що ж, як кажуть, дай Боже, нашому теляті та й вовка з'їсти. Досвід же інших країн засвідчує: перехід до ринку без різкого погіршення рівня життя більшості населення неможливий, і про це потрібно відверто говорити. Але чим рішучішими будуть реформи, тим скоріше буде пройдено цей тяжкий шлях. Питання полягає в тому, чи спроможний наш уряд на рішучі дії і, головне, чи має він кредит довіри від народу, аби здійснити ці реформи?..

Юрій КОСТЕНКО,
народний депутат України.

Репліка з приводу

НЕ ТАКИЙ СТРАШНИЙ ЗАКОН...

Навіть всеукраїнський референдум та президентські вибори не відволікли людських помислів про землю. Підтвердженням цьому — десятки листів до аграрного відділу «Голосу України» із запитаннями щодо проекту Закону про плату за землю. Несподіваними для нас стали телефонні дзвінки з Дніпропетровщини: наші читачі повідомляли, нібито проект такого Закону вже розіслано на місця і в ньому — жахливі для українського народу цифри. Податок за землі у населених пунктах, приміром, досягатиме п'яти карбованців за квадратний метр (!).

Ми терміново зв'язалися з головою Державного комітету України по земельній реформі Борисом Чепковим з проханням прокоментувати ситуацію. Презентувавши примірник проекту Закону, Борис Михайлович від коментарів відмовився: «Що тут коментувати? Закон в стадії розробки. Навіть мій примірник вже не відповідає дійсності. Чи не щодня в ньому щось змінюється, доповнюється...».

Нічого страшного в проекті Закону не знайшли. Найвища плата за землю — 56 карбованців за гектар — пропонується для Криму. Але ж і цю суму, погодьтеся, можна назвати символічною. Щодо земель населених пунктів, то плата за них ще й на сьогодні не визначена. Але й вона, сподіваємося, буде доступною для кожного. Окрім того, пропонується звільнити від плати інвалідів I та II групи, ветеранів війни, пенсіонерів, чорнобильців...

І, насамкінець, про документ, «розісланий на місця». Справді, Мінекономіки розіслало найперший варіант проекту Закону про плату за землю в окремі області для його опрацювання, внесення доповнень та зауважень. Хто і для чого лякає людей ще «сирим» і не прийнятим Законом саме напередодні референдуму, здогадатися неважко. А здогадавшись, зробити власні висновки...

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

НАВІЩО УСКЛАДНЮВАТИ СОБІ ЖИТТЯ?

Лист з Німеччини

Після візиту віце-канцлера і міністра закордонних справ Німеччини Ганса-Дітріха Геншера до Києва помітно пожвавились різноманітні німецько-українські зв'язки. Звідси їздять банкіри, промисловці, учені, представники політичних партій, Червоного Хреста та інших гуманітарних товариств... Рідко, але частіше, ніж раніше, прибувають до Німеччини з діловими відвідинами українські політики, учені, кандидати в майбутні бізнесмени. У Берліні деякий час навіть чекали на Сергія Бубку, який мав стати тренером Берлінського спортивного клубу, але врешті-решт, незважаючи на галасливі обіцянки стрибуна (і передусім тутешньої преси), так і не діждались.

У контрасті до загального пожвавлення відносин перебуває офіційна зовнішня політика Бонна. Вона ніяк не може перескочити рубікон старих поглядів і стереотипів. У канцеляріях президента Вайцзеккера, канцлера Коля і міністра Геншера досі панує ностальгія за центром і якоюсь новою формою старого Союзу. Все ще живуть ілюзії, що Горбачов залишиться на чолі хоч уже й не унітарної, але якоїсь наднаціональної держави, що складається з кількох республік. Німцям, що від Петра І і Катерини II мислили майже виключно «общероссийскими» категоріями, дуже важко відійти від стереотипів. На жаль, соціал-демократична опозиція, яка на початку свого існування і пізніше, у повоєнні роки, була більш передовою у національних питаннях, ніж тепер, досі не зуміла знайти правильного підходу до наслідків розпаду останньої колоніальної імперії.

Але разом з тим слід також підкреслити, що український уряд нічого не робить для того, щоб щось протиставити цим аж ніяк не корисним для нього та інтересів України течіям. Особливо яскравим прикладом є проблема української армії. Звістки з Києва про план створення українських збройних сил чисельністю до 450 тисяч чоловік викликали негативну реакцію не тільки у Польщі і США, Франції й Англії. Найкритичніше, мабуть, поставились до них німці. Від Берліна до Бонна пролунало негативне ехо. Висловлюється така думка: «Коли ми, себто Німеччина з 80 мільйонами жителів, одна з найбагатших країн, може після майбутнього скорочення чисельності бундесверу утримувати тільки 370 тисяч солдатів, то виходить, що Україна заможніша за ФРН. Отже, не варто їй матеріально допомагати...».

Різко критичні голоси чути з табору німецької молоді, особливо студентства. Несхвально поставилися до планів створення численної української армії євангельська і католицька церкви. Відвертаються від Києва німецькі «зелені», які, до речі, свого часу щиро привітали український Акт про незалежність.

Словом, «справа» української армії завдала нам у ФРН чималої шкоди, яку тепер буде важко виправити. А вона була б, мабуть, мінімальною, коли б уряд України відразу повідомив Німеччину та інші держави Заходу (і сусідів) відповідними нотами чи меморандумами про причини такого рішення Верховної Ради України і про подальші плани республіки в галузі роззброєння і конверсії. На жаль, цього не сталося, і Україна перетворилася для багатьох німців у символ нового мілітаризму, який треба разом з американцями, французами та англійцями (а може, і з росіянами) подолати.

Богдан ОСАДЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

Берлін — Бонн.

Наш прес-клуб

У ландтазі німецької землі Саксонія вибухнув скандал. Спеціальна комісія з перевірки депутатів прийшла до висновку, що 15 саксонських парламентаріїв у минулому були пов'язані з органами держбезпеки НДР, і тому запропонували їм зректися своїх мандатів. П'ять депутатів категорично відмовились це зробити.

«Нойє цайт» (ФРН).

* * *

Американський сенат знову обговорює питання рас і проблем жінок, цього разу, як захистити жертви дискримінації на виробництві. Сенат вислухав свідчення різних жінок, які скаржилися на те, що зазнавали сексуальних скривджень на роботі з боку своїх начальників. Було запропоновано компромісне рішення з заходів, які припинили б дискримінацію за ознакою статі й раси. Вперше жінки можуть домагатися через суд компенсації за завдані їм моральні збитки в розмірі до 300 тисяч доларів, якщо вони доведуть, що зазнавали будь-якої дискримінації за ознакою статі і сексуальних присікань також. Проте, на думку Білого дому, це буде надто накладно для роботодавців.

Ен-бі-сі (США).

* * *

Міністр зі справ навколишнього середовища, охорони природи й безпеки ядерних реакторів ФРН К. Тепфер поділився враженнями про відвідання Чорнобильської АЕС. На його думку, ядерні реактори радянських АЕС, особливо того типу, який використовується в Чорнобилі, представляють набагато більшу небезпеку, ніж вважалося раніше. Він схарактеризував заходи ядерної безпеки, прийняті на цій АЕС, як «абсолютно недостатні». В СРСР, заявив міністр, працює 16 ядерних реакторів «чорнобильського» типу. Технічно їх неможливо вдосконалити, тому необхідно якомога швидше зупинити й демонтувати, вважає К. Тепфер. Він закликав до широкого міжнародного співробітництва в справі підвищення безпеки радянських АЕС і розвитку системи енергопостачання СРСР на основі високоефективних теплових електростанцій.

Враховуючи масштаби проблеми, радянській атомній енергетиці необхідна велика міжнародна допомога, оскільки з фінансових міркувань Німеччина не в змозі надати її самостійно, наголосив Тепфер.

«Берлінер цайтунг» (ФРН).

Експрес-новини

Американський сенат прийняв рішення надати СРСР статус найбільшого сприяння у торгівлі з США. Сенат також проголосував за виділення 200 мільйонів доларів із фонду міністерства оборони на продовольчу, медичну та іншу гуманітарну допомогу радянським республікам. Останній захід ще не ухвалено палатою представників. Крім цього сенат США дійшов згоди щодо виділення 500 мільйонів доларів із фондів міністерства оборони на допомогу Радянському Союзові в знищенні половини його ядерного арсеналу, який становить, за його підрахунками, приблизно 30 тисяч одиниць. Існує реальна вірогідність того, що кількість ядерних одиниць в СРСР може збільшитися і потрапити не до тих рук, — заявив голова сенатського комітету з розвідки Горін.

* * *

Палестина із застереженнями прийняла американське запрошення відновити наступного тижня у Вашингтоні мирні переговори щодо Близького Сходу. Умовою палестинської делегації у переговорах є надання Сполученими Штатами в'їзних віз членам ОВП. США розглядають цю організацію як терористичну.

* * *

До Бельгії з коротким візитом прибув голова міждержавного економічного комітету Силаєв. Він проведе переговори з прем'єр-міністром Мартенсом, представниками ділових кіл Бельгії, а також з керівниками ЄЕС.

* * *

Сполучені Штати офіційно повернули Філіппінам контроль над військовою повітряною базою «Кларк». Протягом останніх 90 років ця база використовувалася США як військовий аванпост. Американські збройні сили готуються залишити всі військові бази на Філіппінах згідно з угодою, підписаною в цьому році між двома державами.

Справи кримінальні

ЗАТЕ — В ЄВРОПІ!

Дехто Андрій Дудас посварився минулої ночі зі своїм знайомим Михайлом Д'яченком і вбив його. По дорозі від місця злочину до найближчого нічного бару його затримав патруль. Убивця, в кишенях якого було знайдено два складних ножі зі свіжими плямами крові, ледве тримався на ногах і насилу міг вимовити кілька слів — настільки був п'яний. Цей взагалі-то «рядовий випадок з розряду кримінальної хроніки, можливо, і не заслуговував би на увагу, якби не одна істотна деталь: відбувся він у Мілані, центрі північноіталійської області Ломбардія.

Як повідомила міланська поліція, жертва злочину — 33-річний Д'яченко — протягом кількох місяців працював в одному з місцевих барів, знімав квартиру. Всі його документи були в порядку, ніяких претензій з боку властей до нього не було. Його вбивця, 22-річний співвітчизник, як з'ясувала поліція, мав при собі тільки радянський паспорт з виїзною туристською візою. Скільки часу він знаходився в Італії і чим займався, поки що невідомо. Не змогли повідомити будь-яких подробиць і в радянському консульстві в Мілані.

У квартирі вбитого поліція знайшла кілька паспортів, що належали людям, які приїхали з СРСР і яким Д'яченко надавав житло і, можливо, обіцяв допомогти в пошуках роботи. Слідство не виключає, що деякі не виконані ним обіцянки могли бути приводом до нічної сварки і вбивства.

Італійські газети останнім часом досить часто повідомляють про випадки порушення законів і злочини, до яких так чи інакше причетні наші співвітчизники. Приїхавши до Італії у пошуках кращої долі без грошей, без елементарного знання мови, вони разом із вихідцями з країн Східної Європи та Африки за рідким винятком виявляються не в змозі пристосуватися до нових умов і часто потрапляють під вплив злочинних угруповань. Те, що зростає кількість правопорушень, не може не викликати роздратування і занепокоєння італійців. Згідно з деякими фактами, сьогодні в Італії знаходяться понад 800 тисяч емігрантів з країн, які не є членами Європейського Співтовариства. Багато з них не мають необхідних документів і дозволу на помешкання.

У пресі у зв'язку з цим з'являються тривожні дані щодо «навали зі Сходу», яка загрожує Італії і ЄЕС, — можливий потік емігрантів з країн Східної Європи оцінюється від одного до двох мільйонів щороку. Тут існує небезпека, що масова еміграція порушить соціальний баланс, який склався в країні, а також добробут і спокій італійських платників податку.

Дмитро ПОЛУНІН.

Не до сміху

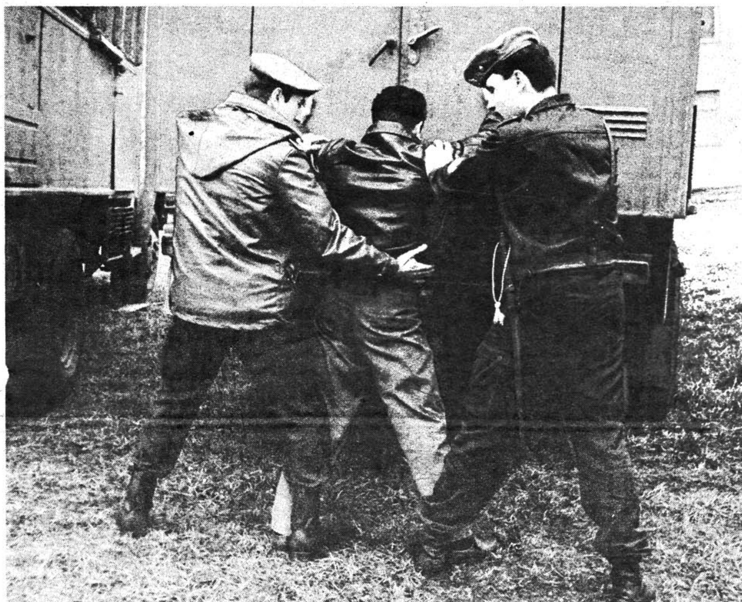
«Саме наявність політичного союзу республік дала нам змогу діяти з Заходом на рівних».

М. ГОРБАЧОВ.

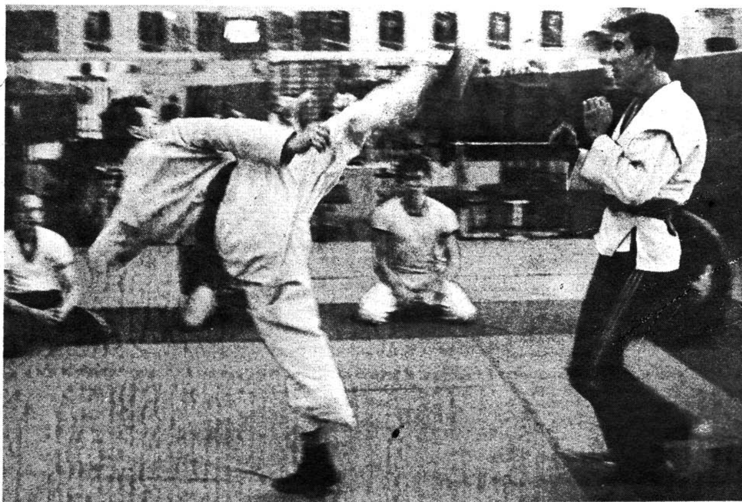
СНІДАНОК ПРЕЗИДЕНТІВ.

Мал. з журналу «Економіст» (Великобританія).

КРАЩЕ ПОАПЛОДУЙМО

— Хочемо в міліцію податися,— кажуть мені, граючи м'язами, двоє моїх односельців, які щойно зняли армійську «дембельську» форму.— Ось запрошення в патрульно-постовий полк маємо.

— Так у чому ж затримка!

— Та ні, ми хочемо чогось жвавішого, романтичнішого, от якби — у ЗМОП. Але ж туди страшенний конкурс...

Треба допомогти, як просять. «Ідіть,— кажу,— на Червонозоряний проспект, там база «змопівців». Подивіться на їхнє життя, побалакайте з ними...».

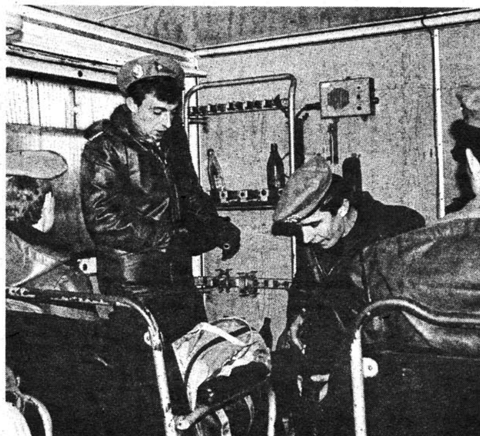
Пішли і... зникли. Здибую через місяць: «То як!».

Усміхаються: «Нема дурних, там так «ганяють», ще більше, ніж в армії...».

Виходить, дійшло! Берети, тільники і гвардійська виправка — то все зверху, а насподі — піт, кров, ризик. Та ще поступове усвідомлення того, що таку саму «рукопашку» та стрільбу десь у темних підвалах відпрацьовує і той, з ким десь колись тобі зійтися у двобої. Правда, за тобою присяга, інструкція по застосуванню зброї, а в нього... Ат, краще не згадувати. Краще поаплодуймо їм — тим, хто не злякався.

Анатолій БЕНЬ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

УКРАЇНА ЄДИНА, НЕПОДІЛЬНА

ЧИМ ГІРШЕ — ТИМ КРАЩЕ?

НАПЕРЕДОДНІ референдуму Схід України став об'єктом доскіпливої уваги, а іноді й козирною картою в руках деяких політиків. Недоліків у прогнозах щодо підсумків референдуму в цьому регіоні немає. Проблема Донбасу дебатувалась і на сесії Верховної Ради. Я утримався від виступу, оскільки вважаю, що коли мова заходить про настільки серйозні речі, то мова емоцій і політичних пристрастей не тільки недостатня, а й дуже небезпечна. Тому говоритиму про те, що думають окремі жителі обласного центру, спираючись не на власні суб'єктивні враження від зустрічі з виборцями, а на об'єктивні дані соціологічного дослідження. Упевнений, такий підхід дає вагоме право говорити й від імені виборців.

Отже, про незалежність України. 28 відсотків опитаних жителів міста повністю підтримують проголошення Акта про незалежність України. При цьому 20 з них визнання незалежності пов'язують з поліпшенням матеріального становища, 6 — сподіваються, що життя принаймні не погіршиться, а 1 відсоток готовий терпіти все заради самостійної держави. Окрім того, 44 відсотки луганчан схильні підтримати ідеї незалежності з певними уточненнями. Цей аналіз свідчить про неоднозначну, але в цілому позитивну реакцію моїх земляків.

Водночас ситуація активізує різнополярні політичні сили. Одні прогнозують, яким буде становище російськомовного населення в незалежній українській державі. Інші — занепокоєні долею референдуму на Сході, мобілізують зусилля, спрямовані на прискорення формування національної самосвідомості, висувають ідею політичного просвітительства місцевого населення за допомогою пропагандистів з інших регіонів. Зазначу, що такий підхід останніх мимоволі посилює позиції їхніх політичних суперників.

Реалії ж такі, що за всієї активізації політичних новоутворень як неокомуністичного, так і національно-демократичного спрямування обидві ці сили урівноважують одна одну і не мають змоги істотно впливати на громадську думку.

Як свідчать дослідження, здорового глузду у виборців вистачає.

Люди не бажають повернення старих порядків. Лише 4 відсотки з них підтримують неокомуністичні ідеї. Понад 60 відсотків виборців, які втомилися від хаосу і безвладдя, висловлюються за унітарну побудову України. Ідея автономії не популярна.

Луганчани готові до постійного еволюційного розвитку політичних подій і дуже насторожено поставляться до будь-яких спроб здійснити нову революцію. У місті ніколи не було й немає національної напруги. Думки українців і росіян фактично збігаються щодо основних соціально-політичних питань. Переважна більшість налаштована на мирний, спокійний розвиток подій, і будь-яка дестабілізація обстановки буде на совісті надто заповзятих політиків, які намагаються видати свої інтереси за загальнонародні.

Я не звертаюся у зв'язку з цим до тих, хто з тугою оглядається в минуле. Вони відають, що творять, керуючись принципом «чим гірше — тим краще».

Тому звертаюся до тих, хто разом зі мною зацікавлений у мирному розвитку подій. Вам багато вірять (47 відсотків луганчан підтримують позиції демблоку), але ваші помилки матимуть і великі наслідки.

Давайте відкинемо більшовицьку ідею про те, що когось необхідно підштовхувати до певного, тільки вам відомого рівня. Не потрібно форсувати зміни в національно-культурній обстановці, яка вже змінюється сама по собі. Можливо, повільніше, ніж комусь цього хочеться, зате гармонійно. Не можна не враховувати, що сьогодні для 75 відсотків жителів міста російська мова є рідною, а 72 — мають намір і надалі навчати дітей російською мовою. Одночасно удвоє збільшується потреба в українських школах. Їх необхідно відкривати.

Хочу запитати і в Міністерства освіти республіки щодо того, якою, на його думку, повинна бути реакція рідних на директиву щодо заміни вступних екзаменів в учбові заклади з російської мови на екзамен з української мови в нашому регіоні вже наступного року? Чи не потужний це козир у руках сепаратистів і тих, хто лякає розгулом націоналізму?

Іще декілька переконливих цифр, які не можна не брати до уваги, коли йдеться про зв'язки з іншими республіками і особливо з Росією. 86 відсотків виборців сподіваються на збереження вільного пересування через кордони республік, 30 — згідні на митний контроль щодо вивезення товарів, 53 — за єдиний економічний простір.

Загальновідомо, що першого листопада Верховною Радою прийнято Декларацію прав національностей, в основу якої лягли набутки луганських депутатів, а також враховані результати соціологічного дослідження, проведеного УВС області спільно з державним педінститутом імені Т. Шевченка. Цей документ конкретно й чітко визначив позицію української держави щодо всіх націй, які населяють республіку і є складовою частиною єдиного народу України. Характерно, що Декларація була прийнята одноголосно, що безперечно свідчить про моральне здоров'я державної влади в республіці.

Основна стаття цього нормативного акта грунтується на тому, що в регіонах компактного проживання будь-якої національності разом з державною мовою функціонує мова, прийнята для всього населення даної місцевості. Іншими словами, Донбасові законодавчо гарантована двомовність.

Даний законопроект — найкраща відповідь тим, хто сумнівається в доцільності проголошення незалежності. Упевнений, позитивний підсумок референдуму дасть можливість глибше проявитися національній самобутності кожної нації в умовах повної рівності політичних, економічних, соціальних і культурних прав.

Едуард ДІДОРЕНКО,
народний депутат України.

Луганськ.

Новоросія чи Причорноморія,

або Як регіональні політики намагаються поділити нас

Правду кажуть, що немає нічого таємного, яке не стало б явним. Ідеї, одіозні, з шовіністичним присмаком, поширювались на Миколаївщині. Місцеві газети розтиражували відразу два опуси — декларацію про заснування оргкомітету зі створення громадсько-політичної організації «Рух за федерацію на Україні» та звернення до громадян Миколаївської області, до народних депутатів усіх рівнів.

Всім жителям і органам влади пропонується влитися в нову організацію, провести місцевий референдум, «створити Причорноморську державну автономію в складі незалежної України». Звернемо увагу на аж ніяк не другорядну деталь — пропонується автономія не культурно - національна, а державна. Себто з усіма самостійницькими атрибутами: своїми законами, урядом, кордонами і ще бозна чим.

При цьому заклик до руйнівної роботи маскується благими намірами. Чого тільки не обіцяють новоявлені рятівники нашого краю — «запобігти масовому безробіттю», «наситити ринок товарами». Коли знайомився з цими опусами, не полишало відчуття, що вже доводилося читати отаку суміш дешевої демагогії і нічим не обгрунтованих обіцянок. Прийшла й розгадка. Та це ж стиль горезвісних наказів та звернень ДКНС (ГКЧП). Те ж лицемірство, той же обман. Гра на реальних труднощах.

Чого варта, скажімо, спекуляція авторів опусів на прагненні населення регіону отримати більший простір для підприємницької діяльності. Цілком справедливе і законне бажання. І його здійсненню утвердження незалежності України не тільки не заважає, а й допомагає. Півсотні суднобудівних підприємств України змогли нарешті об'єднатися в корпорацію. Місцем перебування її, зазначте, став Миколаїв — місто, де найбільше розвинуто суднобудування.

У писаннях противників незалежності України, які вихлюпнулися на сторінки місцевих газет, не знайдемо нічого, що хоч віддалено нагадувало б турботу про молоду нашу державу, яка тільки спинається на ноги, про відродження української та інших національних культур. Натомість знаходимо звинувачення молодих структур влади України у створенні «замкнутої тоталітарної держави», у «націоналістичній ідеології». Лише дуже упереджене, уражене шовінізмом око може вгледіти отакі «гріхи».

Сили, які виступають проти цілісної незалежної України, завжди були і, на жаль, ще, мабуть, будуть. Раніше їх, невловимих та від цього найменш відчутних, називали безособово «дехто», «деякі», а тепер у Миколаєві вони (принаймні певна частина їх) назвали свої імена, партійну приналежність: підписали опуси, про які йдеться, в основном члени Миколаївського відділення конституційно - демократичної партії України (кадети), серед них Попов, Селецький. Ще кілька місяців тому миколаївські кадети, яким люб'язно були надані сторінки колишньої компартійної преси, ратували за неподільний унітарний Союз. Не допомогло. Союз розвалюється. І в своєму класичному вигляді навряд чи воскресне. А за відомою логікою геростратів, треба, щоб та сама доля спіткала й Україну. Для цього й робляться спроби роздробити її, розірвати на шматки, вбити клини між різними регіонами.

Не будемо перебільшувати небезпеку. Миколаївське відділення конституційно - демократичної партії масовим і впливовим не назвеш. Щоб порахувати кадетів та тих, хто їм співчуває, певно, вистачить пальців однієї руки. Інші політичні партії і рухи Миколаївщини виступили проти розкольників.

Але й применшувати небезпеку не варто. Маємо справу з відкритим наступом на ще не зміцнілі паростки демократії. І те, що атаки розпочалися малими силами, ще не означає, що в запасі організаторів підривних акцій нічого не залишилося. Різного роду кадети та новороси, скидається на те, лише передовий загін. Молоде державність потребує захисту на всій території України, особливо в тій її частині, яку нарікають то Новоросією, то Причорноморією.

Еліант ГОЦУЄНКО.

Миколаїв.

ЩО РЕФЕРЕНДУМ НАМ ГОТУЄ

На Дніпропетровщині потреба в цій надзвичайній, терміновій оперативці назрівала вже давно. Заступник голови облради Віктор Богатир не приховував правди: навколо Всеукраїнського референдуму в області панує якась невизначеність. Не видно послідовної активної роботи. Елементарну пропагандистсько-агітаційну якщо десь і розгорнуто, то дуже кволо. Замість аргументованих, глибоких розробок економістів, істориків домінують поверхові поодинокі повідомлення. Таке враження, що планомірно підготовкою до референдуму ніхто досі не займався. Навіть зовні — міста, райцентри, села бідні на звичайнісіньку наочну агітацію.

Ситуацію загострили опубліковані в газеті «Зоря» результати прес-опитування, що проводив облвиконкомівський центр вивчення громадської думки. За його даними, майже 80 відсотків респондентів вважають, що Україна неодмінно має залишитися у склад СРСР, а 77 — навіть готові робити все від них залежне, щоб саме так і сталося.

Перший заступник голови облвиконкому Станіслав Стежко правий: треба знати ці настрої, враховувати їх, працювати з людьми.

Хто ж заважає? Водночас і неозброєним оком видно, що запитання в анкеті прес-опитування сформульовано явно не в дусі того розуміння незалежності, яке досить чітко, однозначно трактується Верховною Радою України, всіма об'єктивно мислячими політиками, економістами, просто громадянами. Тому занепокоєння викликають однобічні або й викривлені результати «фатального» соціологічного дослідження...

Учасники селекторної наради — керівники всіх служб і підрозділів, громадських організацій та рухів, члени депутатської координаційної групи, на місцях — керівники міських і районних Рад — вели грунтовний обмін думками щодо організаційно-пропагандистської роботи напередодні референдуму. Адже не використати шанс здобути державну незалежність неможливо і навіть небезпечно.

Тільки от чи всі на Дніпропетровщині це розуміють?

Микола **ДНІПРОВСЬКИЙ.**

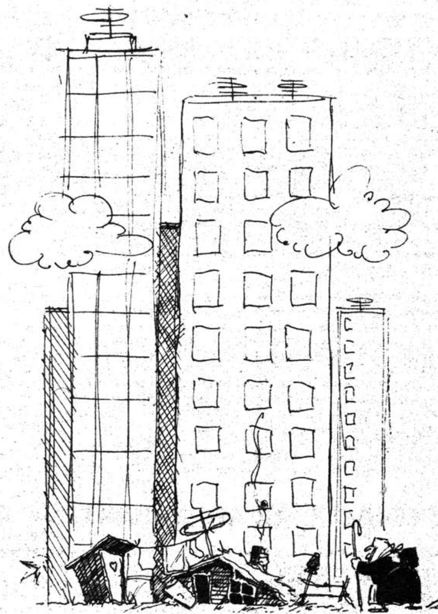
«МІНЯЮ НА ПЕРШИЙ ПОВЕРХ В ІГРЕНІ...»

ТУТЕШНІ бабусі й дідусі розповідають онукам неймовірні речі. Були, мовляв, часи, коли в нас щовечора, а у вихідні і серед дня грала в парку музика, і навіть продавали морозиво...

Чим не гарний спогад для ігренських дітлахів? Адже нині їм, щоб поласувати морозивом, доводиться їхати аж у місто.

І хіба не сумна це прикмета для дітей, яка свідчить про занепад їхнього селища?

Дарма, що Ігрень може хвалитися неабиякою історією. Ще в позаминулому столітті село привільно обживалося «од лівого берега Самари геть униз уздовж Дніпра» і «славилося своєю лісною пристанню та виробом українських скринь і бричок», як писав Дмитро Яворницький. Порівняння недавнього минулого Ігрені з теперішньою невтішною дійсністю явно не на користь останньої.

А ПОЧАЛОСЯ все, за авторитетними висновками старожилів, відтоді, як самостійність міста Ігрень скасували та приєднали його до Дніпропетровська. Спочатку містечко підпорядкували Амур-Нижньодніпровському району Дніпропетровська, потім Індустріальному, нарешті — Самарському.

Помінявши статус, втрачала Ігрень багато: кінотеатр «Комсомолець» і літній кінотеатр, будинок культури поволі руйнувалися, порожнів занедбаний парк, колись гомінкий базар перетворювався у провінційний «на відшибі», не кажучи вже про три школи і три дитячі садки, лікарню, півтора десятка магазинів (майже на двадцять тисяч мешканців), приміщення яких роками не ремонтували як слід. Водогін проклали давно, газифікацію почали ще, як тут кажуть, за Марченка — останнього голови колишньої Ігренської міськради, — але і те й інше вимагало продовження та удосконалення. А сил, коштів і бажань у нових господарів селища не завжди вистачало. Скажімо, водопостачання нині на багатьох «п'ятачках» не витримує ніякої критики. І як довершення нерадісної картини — стан багатьох ігренських вулиць, які радше годяться для випробувальних трас чи автомотогонок.

— Нещасна доля випала Ігрені, — підтверджує Едуард Кабат, — що не візьми, за чим не кинься, конче необхідним для нормального життя сім'ї, у побуті, — їдь у центр Дніпропетровська. Там місто забудовується, там насамперед створюється вся соціальна інфраструктура. А Ігрень — мов відрізана й забута скибка.

Едуард Кабат більше року очолює на Ігрені громадську раду самоврядування. На хвилі жагучого бажання домогтися відокремлення від Дніпропетровська, щоб вернути селищу «суверенітет і незалежність» відбулася сходка жителів, які обрали цю раду. Не сміх, даруйте, викликає ця «модна» нині вимога, а співчуття: справді, ігренці і постраждали, і настраждалися, потрапивши в «безправну колонію» обласного центру. Скривджена й обділена, окрадена околиця нічого для себе не виграла.

— Але сподівання, які покладаються на відокремлення в самостійне селище, також, мабуть, ілюзія, і не більше, — несподівано каже Едуард Кабат, з яким зустрівся я тепер, щоб з'ясувати, чим живе, куди прямує ігренська громадська рада самоврядування.

Едуард Григорович якщо не розчарований, то пригнічений і розгублений: усе, що йому та його однодумцям уявлялося, мріялося, виявилося поганенькою синицею в жмені.

Візьмемо ту програму забудови і соціального розвою Ігрені, котра склалася «знизу», з наказів депутатам усіх рівнів під час двох останніх виборних кампаній. Це спорудження нової поліклініки та аптеки, десятка магазинів, дитячого комбінату, вузла зв'язку й телефонної станції, об'єктів побутового обслуговування населення, реконструкція школи та мереж водопостачання, клубу і спорткомплексу... Я, власне, виписав для себе «поіменно» намічені роботи — по жодній сьогодні немає чіткої ясності-перспективи.

Чи знайшла б її міськрада «самостійної» Ігрені, якби така була створена, питання не випадкове. Селище суто житлове, виробничих потужностей тут немає. Саме доля Ігрені і їй подібних підказала депутатам нинішнього складу Верховної Ради України законом передбачити пропорційні відрахування підприємствами з фондів соціального розвитку коштів за місцем проживання своїх робітників. Йдеться ось про що: якщо кожний п'ятий трудівник заводу паперобробних машин, наприклад, з Ігрені, туди й мусить віддавати завод п'яту частину грошей, призначених на створення соціальних благ.

— Та цього положення закону ніхто не квапиться виконувати, — в один голос твердять голова Самарської районної Ради Юрій Триполець і його заступник Володимир Фролов.

Більше того, забувши свої обіцянки домагатися, щоб «зароблене залишалося передусім тим, хто його заробляє», тим же Законом про місцеві Ради і місцеве самоврядування народні депутати України віддали пріоритет міським Радам, назвавши їх базовими, позбавивши права самостійно формувати бюджет районним у великих містах — таким, як Самарська. Отже, знову канючити, просити міську владу, в якої і «в центрі проблем під зав'язку»? В центрі — це в місті Дніпропетровську, тільки не на його околиці Ігрені.

— І необов'язковість підприємств та безпомічність виконавської влади, і плутанина та непослідовність в нових законах, нарешті, і теперішній хаос в економіці обернулися тим, що наші проблеми знову десь в кінці, на сто десятому місці, — зітхає Едуард Кабат. — Скільки ж ми будемо крайніми?

А вважає Едуард Григорович, що ризиковано тепер відриватися од Дніпропетровська, не випадково: Самарська районна Рада бодай трішки і поволі, та опікується клопотами селища. Цього року витратила на Ігрень ледве не два мільйони карбованців, — щоб подати воду туди, де вона тільки капає, і то не завжди, та впорядкувати, підсипати щебінкою вулиці. Інша справа, що два мільйони булькнули майже не поміченими, як у прірву, а радше — як у болото. Дві латки асфальту на все селище — хіба це багато? І що означає підсипати вулиці й провулки, коли їх тут більше ста, і лише чотири — з твердим покриттям?

Правда, знайшлися на Ігрені люди, яким, як розповідає Е. Кабат, не потрібні ні пристойна лікарня, ні розширена школа, ні нові магазини, ні асфальт. Так, мовляв, вони і заявили.

А сталося таке: метробудівці побажали споруджувати тут для своїх трудівників одноповерхове житло — котеджі. Сім з лишком десятків. Їм уже й вулицю «нарізали» на схилах балки. Але поставили умову: заодно витратитися на соціальні потреби Ігрені, побудувати і те, і інше. Та несподівано запротестували «аборигени»-приватники, які утримують корів. Це випаси для нашої худоби, не смійте чіпати балки — і квит.

— От два мільйони триста тисяч і злизали корови язиком, — бідкається Е. Кабат. — Ніякого компромісу досягти не вдалося, хоч пропонувалися обопільно прийнятні рішення.

Ну що ж, Ігрень є така, яка вона є, — з проблемами, тісними магазинчиками і розбитими вулицями, з водою і без води у дворах, з присадибними ділянками і грядками та живністю, худобою, яку треба пасти, з двома телефонами-автоматами на все селище, смердючим смітником на вигоні і т. ін... То стенати плечима, розводити руками, не знаючи, як з усією цією в'язкою труднощів бути?

А ігренська історія, зрештою, не виняткова і не поодинока. Навколо Дніпропетровська кілька селищ, колись самостійних і квітучих, а потім силоміць «причеплених» до обласного центру, в аналогічному тепер або й гіршому становищі. Там живуть сотні, тисячі робітників, котрі працюють на дніпропетровських підприємствах, і в нагороду за це мають можливість вряди-годи їздити до міста... на екскурсії — інакше не назвеш їхні вояжі до міста з його перевагами і послугами.

Однак, як мені здається, згаданий ігренський випадок — з наміром метробудівців — нарешті підказує цілком реальні шляхи відродження околиць. Якщо хочете знати, необачно вчинили ігренці, прогнавши метробудівців...

Ще кілька років тому архітектори Дніпропетровська висунули ідею, до якої і треба, очевидно, повернутися. Ідея проста — закликати городян міняти «хмарочоси», тобто квартири в багатоповерхових будинках, на звичайнісінькі індивідуальні котеджі в передмісті, в приміських зонах. Перетворити, коротше, околиці в одноповерхові житлові масиви з усіма зручностями та принадами. Щоб вони були пристосовані для повноцінного й змістовного життя сімей.

Адже мати окрему оселю з кількома сотками землі зовсім не те, що окрему «ізольовану» квартиру в «коробці». Не випадково ж в останні роки охоче взяли дніпропетровці за містом близько трьохсот тисяч ділянок «під дачі». Хіба не можна було відразу замислювати їх і як житлові зони? А в навколишніх селищах-містечках на зразок Ігрені й поготів варто «нарізати» зелені вулиці для індивідуальних забудовників чи колективних — нехай підприємства, організації зводять для своїх людей житло. І все, що потрібно, аби можна було тут по-людськи жити.

Ясна річ, за помахом чарівної палички дива не станеться — питань виникатиме багато. На прикладі Ігрені перспективи вимальовуються так: відновлюється селищна Рада з власним бюджетом, далі вона співпрацює з міською, чітко розмежувавши повноваження і обов'язки. Скажімо, місто бере на себе спорудження доріг і вулиць, інженерних комунікацій і комунальних мереж, а селищна Рада — об'єктів торгівлі, побуту, охорони здоров'я, масового відпочинку.

Хіба стали бездоганним раєм для городян «спальні» мікрорайони «хмарочосів», яких набудували, захопивши латки колишніх сільгоспугідь? І на утримання багатоповерхового житла наш Дніпропетровськ, приміром, минулого року витратив — у старих цінах, звичайно, — п'ятдесят мільйонів карбованців. Приватний же сектор, за підрахунками економістів, обходиться вдвічі дешевше. Економія, яку можна буде спрямувати на транспортне забезпечення «спальних» околиць...

Ідея варта того, щоб її реалізувати, правда ж? Навмисне я тут писав «на Ігрені», а не «в Ігрені», як правильно за граматикою. На Ігрені — це звучить зверхньо, недобре, наче йдеться про другорядний виселок. Але так звикли говорити дніпропетровці.

То чи настануть «казкові» часи, коли мої земляки, навпаки, писатимуть такі оголошення: «Міняю трикімнатну квартиру в центрі міста на перший поверх в Ігрені»?

А чому б і ні?

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Навколо Дніпропетровська кілька селищ, колись самостійних і квітучих, а потім силоміць «причеплених» до обласного центру.

Мати окрему оселю з кількома сотками землі зовсім не те, що окрему «ізольовану» квартиру в «коробці».

На утримання багатоповерхового житла Дніпропетровськ минулого року витратив п'ятдесят мільйонів карбованців. Приватний сектор обходиться вдвічі дешевше.

УКРАЇНА І ЄВРОПА

Виступ у Мюнхені на XII міжнародних читаннях з питань європейської політики і стратегії

Шановний пане голово!

Вельмишановні пані і панове!

Дякую за виявлену мені честь виступити перед такою поважною аудиторією. Проблеми, які тут прозвучали, є настільки серйозні, що мені хочеться почати з посмішки.

Українці завжди більше тяжіли до Європи, ніж до Азії. Але багато з них лише недавно дізналися, що вони мають на це підстави. Відкрився доступ до однієї історичної пам'ятки часів імператора Франца-Йозефа. Ця кам'яна стела стоїть в українських Карпатах, на шляху до Рахова, поруч з легендарними вершинами Говерла та Піп-Іван, що їх оспівано в українських казках. На камені викарбувано латиною: «...Вічне місце, у найретельніший спосіб вирахуване за приладами... Тут — центр Європи».

Отже, 53-мільйонний народ України, республіки, яка виробляє 46% сільськогосподарської продукції і 25% промислових товарів колишнього СРСР, може вважати себе європейським народом, що бажає ввійти до європейської родини. Ввійти для того, щоб стати вирішальним фактором стабілізації в Європі — політичним, економічним і психологічним мостом, що з'єднує Захід і Схід.

Сьогодні Україна йде шляхом створення незалежної демократичної держави. Однак розпад СРСР і становлення незалежних держав викликає у західному світі певну тривогу, котра завжди супроводжує народження нових геополітичних структур, викликаючи низку мало не панічних запитань:

— чи не зросте світова ядерна небезпека?

— хто візьме на себе відповідальність за зовнішній борг СРСР?

— чи не зколихнуть Європу міжреспубліканські та міжетнічні збройні конфлікти?

— чи можлива Україна без Союзу? Чи буде вона надійним партнером для Заходу?

На всі ці питання, виходячи з реального стану справ в Україні, ми даємо оптимістичну відповідь.

На чому грунтується наш оптимізм? Зупинюсь на таких трьох моментах.

1. СТРАТЕГІЧНО й географічно вигідне розташування України, з виходом у широку акваторію Чорного моря, на перехресті Європи, Росії, Близького Сходу та Азії, з виходом у Балтію та Скандинавію, робить її спроможною увійти на взаємовигідних засадах до родини демократичних держав, що оточують Україну. Війни можливі лише там, де панують тоталітарні системи профашистського чи прокомуністичного кшталту, демократичні держави завжди зуміють домовитись між собою демократичним шляхом.

Забезпечити стабільність має нова економічна політика України.

Україна має потужний економічний потенціал та розвинуту структуру агрокомплексу. У нас є практично все, — крім хіба нафти, газу і в достатній мірі деревини. Із сировинного додатку центру Україна стає державою, орієнтованою на нові наукоємкі технології. В окремих галузях (авіапромисловість, середнє машинобудування, біотехнологія, хімія, виробництво труб великого діаметру) Україна, в тому числі і за оцінками західних експертів, є безумовним лідером. Спад виробництва тут значно нижчий від загальносоюзного рівня: тут немає різких стрибків цін. Україна не потребує ввезення продовольства, тут всюди — переважно стійкий робочий ритм (за винятком хіба Донбасу, де зупинки виробництва обумовлені зривом графіка постачання кріпильного лісу з Росії).

Все це допоможе нам у найстисліші строки перейти до ринку не так хворобливо, як це відбувається у наших сусідів. Уже в другій половині наступного року ми введемо власну валюту. Земельна реформа вивільнить виробничі сили села. Намічено поетапну приватизацію торгівлі, житла, виробничих фондів — при наявності різних форм власності. Парламент України вже прийняв Закон про охорону інвестицій. І багато іншого. Якщо хочете, Україна стоїть на порозі до Аденауерівського типу мислення. Цей імпульс, який пішов від парламентської опозиції (Народна Рада), все активніше оволодіває думками українських політиків, економістів, фінансистів та промисловців. Бізнесові на Україні дано зелене світло.

Усвідомлюючи всю важливість надійного й чесного партнерства із Заходом, Україна бере на себе не лише індивідуальну, а й загальну відповідальність за виплату зовнішнього боргу СРСР. Це питання так чи інакше постане перед усіма республіками вчорашнього СРСР, і Україна напоготові стати одним з лідерів у пошуках найкращого вирішення проблеми. Спільні дії України та Росії на цій ниві можуть стати додатковим гарантом стабільності.

2. УКРАЇНА хоче стати і стане державою істинної демократії. У західних колах існує затривоженість, чи не перетвориться вона, бува, на українську Албанію, чи не стане комуністичною Вандеєю? Мотивують це тим, що Україна, мовляв, за темпами реформ відстає від Росії, а заходи, що їх приймає парламент, половинчасті. І тоді самостійність України загрожує обернутись самостійністю комуністичного заповідника.

Я, представник української опозиції, такого страху не поділяю. Усвідомлюючи небезпідставність такої тривоги (почасти перебільшеної московськими засобами масової інформації), бачу і зворотній бік медалі. Деяка уповільненість українського політичного процесу свідчить скорше про недовіру її лідерів до більшовицької тактики революційних стрибків і наскоків. Ми віддаємо перевагу стабільнішим формам розвитку нашої державності й економіки, вважаючи, що їм неодмінно має передувати процес соціального захисту інтересів широких кіл народу. Про успіх такого шляху говорить хоча б те, що з усіх колишніх радянських республік, включаючи республіки Балтії, Україна чи не єдина уникла жорсткої конфронтації та кровопролиття, не спричинила до вибуху свою економіку й суспільство міжнаціональними конфліктами і є на сьогодні найстабільнішим регіоном на терені колишнього Союзу. Україна ні до кого не має територіальних вимог, тут не існує й національної напруженості. Тому їй не загрожує горезвісна «балканізація», конфлікт за югославським типом, який так непокоїть Європу.

У західній свідомості підхід до республік, як правило, уніфікується, їх вимірюють на один лад. Але те, що характерно для Азербайджану, Чечні, ніяк не притаманне Україні. Україна не має таких проблем. І росіяни, за даними останніх соціологічних досліджень, виступають за незалежність України у такому ж, або приблизно такому ж процентному відношенні, як і українці, як і українські євреї, німці або поляки. Так само, як незалежність Росії під час путчу захищали біля Білого дому у Москві українці під синьо-жовтим прапором української держави. Саме цей, освячений перемогою демократії прапор було піднесено над Верховною Радою України.

3. У СВОЄМУ політичному будівництві Україна спирається на розвинуті історичні традиції демократії. Встановлення тисячу років тому християнства, цивілізоване буття України-Русі задовго до виникнення Московії, демократичний феномен Запорозької Січі XVI — XVII ст. з її інститутом республіканського самоуправління, європеїзм української культури, прихильність до гуманітарних цінностей (перша в Європі Києво-Могилянська Академія, філософія Григорія Сковороди, поезія Тараса Шевченка, Лесі Українки) — все це і сьогодні сприяє демократизації українського світу. У XX ст. Україна чинила активний спротив більшовизації, — саме більшовики втопили у крові Українську Народну Республіку, яку визнали тоді багато держав. Навіть штучний голодомор 1932—1933 рр., коли Сталін та його поплічники знищили біля дванадцяти мільйонів українських селян, навіть терор наступних репресій, коли під ніж і кулю лягли кращі сини української нації, діячі науки, культури, релігії, — не спинили в громадській думці України і в її політичній боротьбі енергії свободи. Справжня Україна ніколи не визнавала тоталітаризму Кремля, так само, як і тотальності гітлеризму, історію героїчної боротьби України проти якого в добу визвольних змагань ще треба дослідити.

Ось чому розбудова самостійної політичної моделі спирається у нас на міцні моральні підвалини. Суверенна Україна — держава, що остаточно розірвала пута історично чужорідних їй авторитарних структур. Вони не властиві Україні як нації, як психологічній спільності, вони чужі менталітетові української людини. Росії в цьому відношенні важче, їй доводиться не лише позбавлятися від імперської свідомості, а й руйнувати конкретні імперські структури. Будувати на руїнах завжди набагато важче. Україна ж зводить будову своєї державності на чистому місці, у неї більше простору для маневрування.

Парламент України, її найважливіші політичні течії та партії — РУХ, УРП, ДПУ, «Меморіал», партія зелених, соціал-демократи, молодіжні організації — об'єднались у розбудові демократії. Певні розходження, які, звичайно, існують між ними, виступають сьогодні швидше каталізатором у створенні мобільної і врівноваженої демократичної республіки. При єдності мети — незалежність і демократія! — це лише розходження у тактиці. Вони не створюють підстав для соціальних вибухів.

Уже сьогодні в Україні діє політика мультикультур з урахуванням усіх національних особливостей. У нас понад сто культурно-етнічних земляцтв, об'єднань, товариств, десятки єврейських, російських, польських, угорських театрів, бібліотек, шкіл, книжки видаються багатьма мовами. Ось у мене одна з них, надрукована у видавництві «Веселка», яке багато робить для мультинаціонального виховання дітей — дитячі вірші українського поета єврейського походження, громадянина держави Ізраїль, Мойсея Фішбейна, жителя Мюнхена, — вірші, надруковані українською та на івриті. Нікого не дивує, що міністром оборони України призначено росіянина — Костянтина Морозова. Генеральним прокурором України також затверджено росіянина — Віктора Шишкіна, ці посади вони обійняли за поданням опозиційної Народної Ради, — тієї самої, яку звинувачують в українському націоналізмі. Нам вдалося уникнути загрози антисемітизму, який так небезпечно заявив про себе у великоросійському товаристві «Память». Для таких товариств у нас немає соціального грунту, вони не прижились і ніколи не приживуться на демократичних українських чорноземах. У нас так само майже немає комуністичних «інтеррухів» та «інтерфронтів»: спроби консерваторів створити їх поки що не мали успіху. Поки що, — бо по мірі наближення до референдуму ці спроби і антиукраїнська пропаганда в московських засобах масової дезінформації стають щодалі загрозливіші.

Я не хочу сказати, що у нас все гаразд. Є міжконфесійні конфлікти, пов'язані з перерозподілом церковного майна, упослідженого комуністичною державою. Раніш заборонені і репресовані церкви — Українська Автокефальна Православна, Українська Греко-Католицька, Протестантська, — хочуть повернути собі втрачений статус, і це не завжди відбувається спокійно. Є драми перебільшених сподівань, пов'язані з уже згаданим більшовицьким комплексом поспіху (як з правого боку, так і з лівого), — одразу, водночас вирішити всі довготривалі програми. Але коректний аналіз, компетентність, об'єктивний, без ідеологічних критеріїв підхід до проблем уже зараз стає пріоритетним. Деяка ірраціональність, надмірна схвильованість, екзальтація, властиві суспільному способові поведінки ще зовсім недавно, до серпневого путчу, — поступаються місцем професіоналізмові, компетентності, розумінню принципово нових реалій.

І, НАРЕШТІ, останнє. Всіх хвилює військова доктрина України, на терені якої розташовано значний ядерний потенціал. Тривога з цього приводу видається мені кимось зумисне перебільшеною.

Ще 1990 року РУХ висунув ідею без'ядерної України. Ця ідея випередила процес суверенізації. Суверенна Україна не передає ядерної зброї до Росії, але й не хоче володіти правом ядерної кнопки. Вона сприймає нуклеарну зброю не як подарунок, а як велику біду, що впала на неї. Відразу ж після того, як світ визнає Україну незалежною державою, ядерна зброя на її території буде поетапно зліквідована — під наглядом незалежних експертів.

На жаль, через раптову хворобу зі мною не зміг приїхати головний фахівець з цієї проблеми — міністр оборони України К. Морозов. Він попросив подякувати організаторам форуму за запрошення і передав мені тези свого виступу. Якщо буде така потреба, я готовий ознайомити з ними присутніх на завтрашньому засіданні і відповісти на всі питання, які вас цікавлять.

Шановне панство!

Україна не проти союзу з іншими державами. Але для цього вона сама спочатку має стати державою. Здається, Бісмарк пожартував: «Федерація — це як спілка коня і вершника. І проблема полягає тільки в тому, хто на кому їде». Ми не хочемо ні на кому їхати верхи. Але й не хочемо запрягатися до чужого воза. Та ще й з такими непевними погоничами. Ми хочемо рівності і рівної відповідальності.

В історії християнства найстрашніша подія — розп'яття Ісуса Христа на Голгофі — відбулась до референдуму. Першого грудня Україну чекає велике випробування. Немає сумніву, що її народ обере єдино правильний шлях. Колись розіп'яту націю жде воскресіння. Ми б хотіли, щоб наші європейські браття возрадувалися б цьому.

Попри всю складність ситуації, ми на Вкраїні сповнені рішучості бути послідовними, спокійними і зваженими політиками, відкритими для цивілізованого партнерства та нових ідей.

Україні — незалежній, демократичній, орієнтованій на ринок і на гуманітарні цінності, — бути. Це — історична неминучість. Вже сьогодні понад 80 відсотків її населення схильні віддати свій голос саме за таку Україну, вільну — у вільному світі.

Дозвольте запевнити вас у тому, що український міст між Заходом і Сходом буде міцний.

Дякую за увагу.

Лесь ТАНЮК,
член Президії Верховної Ради України.

...НА ...ЛА

...итаннях ...егії

...шнього боргу СРСР. Це пи-
...постане перед у с і м а рес-
...СРСР, і Україна напогото-
...рів у пошуках найкращого
... Спільні дії України та Росії
...ати додатковим гарантом ста-

...оче стати і стане державою
...ократії. У західних колах
...женість, чи не перетвори-
...українську Албанію, чи не
... Вандеєю? Мотивують це
...яв, за темпами реформ від-
...оди, що їх приймає парла-
...тоді самостійність України
... самостійністю комуністично-

...їнської опозиції, такого стра-
...домлюючи небезпідставність
...ти перебільшеної московсь-
...ї інформації), бачу і зворот-
...а уповільненість українсько-
... свідчить скорше про недові-
...льшовицької тактики революю-
...ків. Ми віддаємо перевагу
... розвитку нашої державности
...чи, що їм неодмінно має
...іального захисту інтересів
...Про успіх такого шляху гово-
...сіх колишніх радянських рес-
...спубліки Балтії, Україна чи
...ької 'конфронтації та крово-
...ла до вибуху свою економіку
...ональними конфліктами і є
...ншим регіоном на терені ко-
...аїна ні до кого не має тери-
...не існує й національної нап-
...загрожує горезвісна «балка-
... югославським типом, який

...сті підхід до республік, як
..., Їх вимірюють на один лад.
... для Азербайджану, Чечні,
...раїні. Україна не має таких
...даними останніх соціологіч-
...пають за незалежність Украї-
...риблизно такому ж процент-
... українці, як і українські єв-
... Так само, як незалежність
...ахищали біля Білого дому у
...синьо-жовтим прапором укра-
...е цей, освячений перемогою
...ло піднесено над Верховною

... політичному будівництві Ук-
...ться на розвинуті історичні
...ократії. Встановлення тися-
...ства, цивілізоване буття Ук-
... виникнення Московії, де-
... Запорозької Січі XVI —
...ом республіканського самоуп-
... української культури, при-
...арних цінностей (перша в
...нська Академія, філософія
... поезія Тараса Шевченка,
...е це і сьогодні сприяє демо-
...го світу. У XX ст. Україна
...тив більшовизації. — саме
... крові Українську Народну
...ли тоді багато держав. На-
...ор 1932—1933 рр., коли Ста-
... знищили біля дванадцяти
... селян, навіть терор наступ-
... між і кулю лягли кращі си-
...ячі науки, культури, релігії,
...адській думці України і в її
... енергії свободи. Справжня
...знавала тоталітаризму Крем-
...тальності гітлеризму, історію
...раїни проти якого в добу виз-
...реба дослідити.

...а самостійної політичної мо-
... на міцні моральні підвали-
...а — держава, що остаточно
...чно чужорідних їй авторитар-
... не властиві Україні як нації,
...льності, вони чужі менталіте-
... Росії в цьому відношенні
... не лише позбавлятися від ім-
... руйнувати конкретні ім-
...будувати на руїнах завжди
...аїна ж зводить будову своєї державності на чистому місці, у неї більше простору для маневрування.

Парламент України, її найважливіші політичні течії та партії — РУХ, УРП, ДПУ, «Меморіал», партія зелених, соціал-демократи, молодіжні організації — об'єднались у розбудові демократії. Певні розходження, які, звичайно, існують між ними, виступають сьогодні швидше каталізатором у створенні мобільної і врівноваженої демократичної республіки. При єдності мети — незалежність і демократія! — це лише розходження у тактиці. Вони не створюють підстав для соціальних вибухів.

Уже сьогодні в Україні діє політика мультикультур з урахуванням усіх національних особливостей. У нас понад сто культурно-етнічних земляцтв, об'єднань, товариств, десятки єврейських, російських, польських, угорських театрів, бібліотек, шкіл, книжки видаються багатьма мовами. Ось у мене одна з них, надрукована у видавництві «Веселка», яке багато робить для мультинаціонального виховання дітей — дитячі вірші українського поета єврейського походження, громадянина держави Ізраїль, Мойсея Фішбейна, жителя Мюнхена, — вірші, надруковані українською та на івриті. Нікого не дивує, що міністром оборони України призначено росіянина — Костянтина Морозова, Генеральним прокурором України також затверджено росіянина — Віктора Шишкіна, ці посади вони обійняли за поданням опозиційної Народної Ради, — тієї самої, яку звинувачують в українському націоналізмі. Нам вдалося уникнути загрози антисемітизму, який так небезпечно заявив про себе у великоросійському товаристві «Память». Для таких товариств у нас немає соціального грунту, вони не прижились і ніколи не приживуться на демократичних українських чорноземах. У нас так само майже немає комуністичних «інтеррухів» та «інтерфронтів»: спроби консерваторів створити їх поки що не мали успіху. Поки що, — бо по мірі наближення до референдуму ці спроби і антиукраїнська пропаганда в московських засобах масової дезинформації стають щодалі загрозливіші.

Я не хочу сказати, що у нас все гаразд. Є міжконфесійні конфлікти, пов'язані з перерозподілом церковного майна, упослідженого комуністичною державою. Раніш заборонені і репресовані церкви — Українська Автокефальна Православна, Українська Греко-Католицька, Протестантська, — хочуть повернути собі втрачений статус, і це не завжди відбувається спокійно. Є драми перебільшених сподівань, пов'язані з уже згаданим більшовицьким комплексом поспіху (як з правого боку, так і з лівого), — одразу, водночас вирішити всі довготривалі програми. Але коректний аналіз, компетентність, об'єктивний, без ідеологічних критеріїв підхід до проблем уже зараз стає пріоритетним. Деяка ірраціональність, надмірна схвильованість, екзальтація, властиві суспільному способові поведінки ще зовсім недавно, до серпневого путчу, — поступаються місцем професіоналізмові, компетентності, розумінню принципово нових реалій.

І, НАРЕШТІ, останнє. Всіх хвилює військова доктрина України, на терені якої розташовано значний ядерний потенціал. Тривога з цього приводу видається мені кимось зумисно перебільшеною.

Ще 1990 року РУХ висунув ідею без'ядерної України. Ця ідея випередила процес суверенізації. Суверенна Україна не передає ядерної зброї до Росії, але й не хоче володіти правом ядерної кнопки. Вона сприймає нуклеарну зброю не як подарунок, а як велику біду, що впала на неї. Відразу ж після того, як світ визнає Україну незалежною державою, ядерна зброя на її території буде поетапно зліквідована — під наглядом незалежних експертів.

На жаль, через раптову хворобу зі мною не зміг приїхати головний фахівець з цієї проблеми — міністр оборони України К. Морозов. Він попросив подякувати організаторам форуму за запрошення і передав мені тези свого виступу. Якщо буде така потреба, я готовий ознайомити з ними присутніх на завтрашньому засіданні і відповісти на всі питання, які вас цікавлять.

Шановне панство!

Україна не проти союзу з іншими державами. Але для цього вона сама спочатку має стати державою. Здається, Бісмарк пожартував: «Федерація — це як спілка коня і вершника. І проблема полягає тільки в тому, хто на кому їде». Ми не хочемо ні на кому їхати верхи. Але й не хочемо запрягатися до чужого воза. Та ще й з такими непевними погоничами. Ми хочемо рівності і рівної відповідальності.

В історії християнства найстрашніша подія — розп'яття Ісуса Христа на Голгофі — відбулась по референдуму. Першого грудня Україну чекає велике випробування. Немає сумніву, що її народ обере єдино правильний шлях. Колись розіп'яту націю жде воскресіння. Ми б хотіли, щоб наші європейські браття возрадувалися б цьому.

Попри всю складність ситуації, ми на Вкраїні сповнені рішучості бути послідовними, спокійними і зваженими політиками, відкритими для цивілізованого партнерства та нових ідей.

Україні — незалежній, демократичній, орієнтованій на ринок і на гуманітарні цінності, — бути. Це — історична неминучість. Вже сьогодні понад 80 відсотків її населення схильні віддати свій голос саме за таку Україну, вільну — у вільному світі.

Дозвольте запевнити вас у тому, що український міст між Заходом і Сходом буде міцний.

Дякую за увагу.

Лесь ТАНЮК,
член Президії Верховної Ради України.

Отже, 53-мільйонний народ України, республіки, яка виробляє 46% сільськогосподарської продукції і 25% промислових товарів колишнього СРСР, може вважати себе європейським народом, що бажає ввійти до європейської родини.

Україна ж зводить будову своєї державності на чистому місці, у неї більше простору для маневрування.

Що дає договір про економічне співтовариство: гарантії поставок? Заспокоєння людей перед референдумом?

ПОЛІ... І ПОЛІТ...

ОСІНЬ 91-го року. Переддень і після Жовтня. Десятки розмов, зустрічі з сотнями людей. Перебої у виробництві, знервованість, невпевненість. Черги. Мітингові суперечні, парламентські дискусії, пачки листів щодня...

Політизація суспільства дійшла межі, за яку небезпечно переступати. Більшість людей розуміє це добре. Є, правда, і такі, що хотіли б протистояння, конфлікту, очікуючи з того свою вигоду. Не прорахуватися б...

Парламент, втрутившись не зовсім послідовно і компетентно в тканину суспільних процесів, викликавши в них загострення, в останній перед перервою день прийняв виключно відповідальне рішення про підписання економічної угоди. І роз'їхався...

Настала коротка пауза. Кому доводилось виходити на борцівський килим, знає такий момент поєдинку, коли вже падінь було багато і дихання відновилось, але... очки не цікавлять, азарт втрачений. Руки ще роблять своє діло, але внутрішній хронометр веде відлік до фінального свистка.

Перехідний момент несе в собі ознаку тимчасовості, самозречення. Та за ним сподівання нового,

вже справжнього періоду. І в ньому кожному потрібно знайти своє місце. Яке ж?

Сутички інтересів, спроби їх узгодити, що і є політикою. І політична гра, якщо «під себе», на майбутнє, на всякий випадок. Скільки разів стомлені люди бачили приклади і політики, і політичної гри! Причому, інколи довкола одного дійства.

Що дає договір про економічне співтовариство: гарантії поставок? Заспокоєння людей перед референдумом? Поступка натиску згори чи збоку? Видимість створення економічного простору чи таки створення? Всього потроху. І мало певності. Він — теж поєднання політики і політичної гри. Адже він і сам — суперечності, котрі незабаром дадуться взнаки. Проте є в ньому і таке, що робить його необхідним. Взяти б хоч передбачених 26 угод, котрі «не пізніше трьох місяців» потрібно укласти. Щоправда, на деякі з них, якщо вони не будуть деклараціями, чи й вистачить половини часу дії всього договору (про розподіл зовнішнього і внутрішнього боргу, врегулювання взаємних зобов'язань при виході з економічного співтовариства чи врегулювання прав власності). Є в договорі і натяки на спроби прив'язати економіку всіх його учасників до економіки найкрупнішого партнера, і сумнів, чи доживе договір до ратифікації. Адже вимога координувати дії при регулюванні цін погоджувалася за два тижні до оголошення єльцинської програми з тривожною лібералізацією цін. А в ній Борис Миколайович не згадує про права суб'єктів договору на узгодження цінової політики. Їм же не байдужі такі маневри...

Поступка натиску згори чи збоку? Видимість створення економічного простору чи таки створення? Всього потроху.

А над усим — очікування референдуму. Суперечливі результати вивчення громадської думки. В різних регіонах по-різному. Потрібен же переконливий результат. Потрібен всім!

КРИЗА розвивається стрімко. Ніхто не сумнівається, що через 2—3 місяці ситуація іще погіршиться. Тому є передумови: зменшення обсягів виробництва, запізнення з укладанням договорів між підприємствами, недобір врожаю, цінові «ножиці». Ніхто не сумнівається, що й «залізна леді» в ближчі місяці не відвернула б погіршення ситуації, але ж... Після обговорення основних напрямків економічної політи-

ки, котра до нинішн...
ношення, група депу...
Прем'єру. Знали, що...
нічим не виправданог...
три місяці можна бу...
ли...». Гра безпрогра...

Щось подібне ста...
стрімким сценарним...
лухати В. Фокіна —...
рається підписувати...
ня Президії, до уваг...
демонстрація вірност...
зація ідеї лежить де...
кучий зустрічний хід...
у підручник парлам...
зняти з одного мене...
самі!

А над усим — очі...
речливі результати...
В різних регіонах п...
реконливий результа...
заходу підтримуєтьс...
скликання Всеукраї...
принаймні два завда...
ширшої громадсько...
перспективи незалеж...
людини донести необ...
кроку. Та, схоже, І...
конувати власну по...
Конгрес уже не зга...
одним із членів Пре...
збором урожаю, не...
му своє. Гляди ще ...
докір народному за з...
ків збирання. Ніби т...
лі — турбуються на...
тижні не можна бул...
ку температуру, бо ...
клопіт. Як і перебої ...
нікою. Куди вже їм...
Боже, за березневий...
соцпартії ішла ініціа...
б зважити. А так, —...
голосувати!

ЧИ ПІДТРИМА...
ний, результ...
буде здобутко...
ду. Хоч дехто вже зб...
чекайте, третього ...
багровів у «приязні»...
м'ятника Леніну.

Роковини Жовтня...
відзначались так, як...
то-Герой... Санкт-Пет...
ком престолу. Нареш...
ке свавілля» в перей...
тивності згадаймо:...
ві забрав ще царськ...
різних маніфестацій...
стояти одне одному....
лять руки у провока...
чуці, Ялті, Дніп...
линському... жителі...
торичної дати. Прот...
не догодили: автобу...
Кажуть, і Президен...
кордону привітали. Т...
поздоровлення через...
перед своїми доведет...
вже промовчати від г...

Вперше за історію...
спільна репрезентаці...
чення непересічне, в...
лося, що спектр п...
головним чином леж...
ідея, ідея справедли...
ших приречена, як ц...
ще помітно було зі с...
за щось, котрі — п...
ють таки перші.

ТРИВОЖНА ...
спалахують з...
Болісно розп...
усіх народів» вузли...
одно потрібне! Інше...
спілкування, мудре ...
білявий чоловік рок...
дискусією на площі ...
зав: «Ви ж все про...
євреїв... А чому про...
ки нас на Житомирщ...

Правду кажеш, чо...
дувати. Не лише на...
Україні мають почу...
ному — не за чисто...
ті. І про це йшлося...
Конгресі.

ГОЛОС України

ПОЛІТИКА І ПОЛІТИЧНА ГРА

ОСІНЬ 91-го року. Переддень і після Жовтня. Десятки розмов, зустрічі з сотнями людей. Перебої у виробництві, знервованість, невпевненість. Черги. Мітингові суперечні, парламентські дискусії, пачки листів щодня...

Політизація суспільства дійшла межі, за яку небезпечно переступати. Більшість людей розуміє це добре. Є, правда, і такі, що хотіли б протистояння, конфлікту, очікуючи з того свою вигоду. Не прорахуватися б...

Парламент, втрутившись не зовсім послідовно і компетентно в тканину суспільних процесів, викликавши в них загострення, в останній перед перервою день прийняв виключно відповідальне рішення про підписання економічної угоди. І роз'їхався...

Настала коротка пауза. Кому доводилось виходити на борцівський килим, знає такий момент поєдинку, коли вже падінь було багато і дихання відновилось, але... очки не цікавлять, азарт втрачений. Руки ще роблять своє діло, але внутрішній хронометр веде відлік до фінального свистка.

Перехідний момент несе в собі ознаку тимчасовості, самозречення. Та за ним сподівання нового,

вже справжнього періоду. І в ньому кожному потрібно знайти своє місце. Яке ж?

Сутички інтересів, спроби їх узгодити, що і є політикою. І політична гра, якщо «під себе», на майбутнє, на всякий випадок. Скільки разів стомлені люди бачили приклади і політики, і політичної гри! Причому, інколи довкола одного дійства.

Що дає договір про економічне співтовариство: гарантії поставок? Заспокоєння людей перед референдумом? Поступка натиску згори чи збоку? Видимість створення економічного простору чи таки створення? Всього потроху. І мало певності. Він — теж поєднання політики і політичної гри. Адже він і сам — суперечності, котрі незабаром дадуться взнаки. Проте є в ньому і таке, що робить його необхідним. Взяти б хоч передбачених 26 угод, котрі «не пізніше трьох місяців» потрібно укласти. Щоправда, на деякі з них, якщо вони не будуть деклараціями, чи й вистачить половини часу дії всього договору (про розподіл зовнішнього і внутрішнього боргу, врегулювання взаємних зобов'язань при виході з економічного співтовариства чи врегулювання прав власності). Є в договорі і натяки на спроби прив'язати економіку всіх його учасників до економіки найкрупнішого партнера, і сумнів, чи доживе договір до ратифікації. Адже вимога координувати дії при регулюванні цін погоджувалася за два тижні до оголошення єльцинської програми з тривожною лібералізацією цін. А в ній Борис Миколайович не згадує про права суб'єктів договору на узгодження цінової політики. Їм же не байдужі такі маневри...

КРИЗА розвивається стрімко. Ніхто не сумнівається, що через 2—3 місяці ситуація іще погіршиться. Тому є передумови: зменшення обсягів виробництва, запізнення з укладанням договорів між підприємствами, недобір врожаю, цінові «ножиці». Ніхто не сумнівається, що й «залізна леді» в ближчі місяці не відвернула б погіршення ситуації, але ж... Після обговорення основних напрямків економічної політики, котра до нинішньої ситуації майже не має відношення, група депутатів висловилася за недовіру Прем'єру. Знали, що Верховна Рада не підтримає нічим не виправданого кроку. Та гра затягує, через три місяці можна буде агітувати: «А ми ж казали...». Гра безпрограшна. Правда, і безвиграшна.

Щось подібне сталося в переддень перерви. За стрімким сценарним планом виникла вимога послухати В. Фокіна — чому без санкції щось збирається підписувати?! Те, що на це було доручення Президії, до уваги не бралося. Потрібна була демонстрація вірності ідеї незалежності, хоч реалізація ідеї лежить дещо в іншій площині. І блискучий зустрічний хід Прем'єр-міністра (хоч вписуй у підручник парламентської майстерності): хочете зняти з одного мене відповідальність, — вирішуйте самі!

А над усим — очікування референдуму. Суперечливі результати вивчення громадської думки. В різних регіонах по-різному. Потрібен же — переконливий результат. Потрібен всім! З третього заходу підтримується пропозиція соціалістів про скликання Всеукраїнського Конгресу Рад. За ним принаймні два завдання — безпосередньо від найширшої громадськості висловитись про суть та перспективи незалежності, назустріч, до кожної людини донести необхідність такого вікопомного кроку. Та, схоже, Президія уже не збирається виконувати власну постанову. На її засіданні про Конгрес уже не згадується. І мотив знайдений одним із членів Президії: нехай Ради займаються збором урожаю, не відриваймо. Мовляв, кожному своє. Гляди ще хтось із депутатів сільрад кине докір народному за звинувачення щодо пізніх строків збирання. Ніби тим не вони — сільські жителі — турбуються найбільше. А що в жовтні два тижні не можна було збирати буряки через високу температуру, бо горіли кагати, — то вже їхній клопіт. Як і перебої з пальним, запчастинами, технікою. Куди вже їм до референдуму! Ще, не дай Боже, за березневий згадають. Аби ж хоч не від соцпартії ішла ініціатива про Конгрес, можна було б зважити. А так, — копайте люди буряки та йдіть голосувати!

ЧИ ПІДТРИМАЮТЬ виборці Акт? Переконаний, результат буде високим. Чиїм це буде здобутком? Народу. Виключно народу. Хоч дехто вже збирається «ділити славу». «Почекайте, третього грудня ми вам покажемо», — багровів у «приязні» опонент 7 листопада біля пам'ятника Леніну.

Роковини Жовтня вперше за три чверті століття відзначались так, як хто вважав за потрібне. Місто-Герой... Санкт-Петербург відзначило з наслідником престолу. Нарешті виправлено «більшовицьке свавілля» в перейменуванні. Хоч (заради об'єктивності згадаймо: історичну назву у міста на Неві забрав ще царський уряд. У Москві учасникам різних маніфестацій вистачило глузду не протистояти одне одному. У Києві не вистачило, свербіли руки у провокаторів. В Миколаєві, Кременчуці, Ялті, Дніпропетровську, Володимир-Волинському... жителі з повагою поставились до історичної дати. Проте центральному телебаченню не догодили: автобусами, бач, людей підвозили. Кажуть, і Президента Горбачова, як годиться, з-за кордону привітали. Тепер має клопіт, подякуй за поздоровлення через пресу — гласність все-таки — перед своїми доведеться виправдовуватись. Краще вже промовчати від гріха подалі.

Вперше за історію України в Києві організована спільна репрезентація політичних партій. Її звучання непересічне, воно відчується згодом. Виявилося, що спектр партій широкий, та в основі їх головним чином лежала і лежить соціалістична ідея, ідея справедливості. І що одна партія без інших приречена, як це сталося з комуністичною. Та ще помітно було зі стендів, котрі партії виступають **за щось**, котрі — **проти чогось**. І перспективи мають таки перші.

ТРИВОЖНА пора. Недалеко від України спалахують заграви національної ворожнечі. Болісно розплутуються зав'язані «батьком усіх народів» вузли їх братерства. А воно ж все одно потрібне! Інше за змістом, добре за формами спілкування, мудре за наслідками. ...Симпатичний білявий чоловік років 30-ти здалеку спостерігав за дискусією на площі біля консерваторії. Потім сказав: «Ви ж все про татарів на сесії, про німців, євреїв... А чому про поляків не згадуєте? Он скільки нас на Житомирщині...».

Правду кажеш, чоловіче добрий. Всіх треба згадувати. Не лише народи, а й людей. Усі себе на Україні мають почувати, як дома. Щоб оцінка кожному — не за чистотою мови, — за чистотою совісті. І про це йшлося в Одесі на міжнаціональному Конгресі.

ЧЕРЕЗ кілька днів вибори Президента. Першого? На могилі Петлюри в Парижі написано «Президент». Михайла Сергійовича Грушевського величають так само, особливо з огляду на його ювілей. Та наш буде першим, **обраним** вперше народом. Схоже, ніхто не сумнівається, що ним буде Л. Кравчук. Ніхто, крім, напевне, самого Кравчука. А можливо, до п'яти його передвиборних «Д» він додасть ще одне — «дисципліна».

Достойні конкуренти на президентство йдуть тісною групою. Трохи попереду темпераментний В. Чорновіл. Чим більше зустрічається з виборцями — тим більше має прихильників. Але зростає і кількість обережних. Відвертий символ на листівках заставляє виборців замислитися: чи треба так, як чорний бик на червоне? Та й «віл» і «бик» не одне й те ж, і реакція на червоне у них різна. Може й не варто червоне — навпіл. Онде в Швейцарії прапор червоний уже 700 років. Може тому, що з хрестом?

Реанімує поволі свій вплив на суспільство церква. У тій справі клопотів вистачить усім конфесіям... Хай збираються, радяться, не ворогують. Бо вони — лише проміжна ланка між людиною і Богом. А якщо людина — єдина, то Бог, для віруючого, тим більше єдиний. Проте вже не тільки на мітингах біля Білого дому видно рясу, в голосах деяких «церквократів» з'являється політичний метал. Шкода, бо душа краще сприймає добре слово.

В переломний період прискорюється політична поляризація суспільства. Помітна вона на загальному суспільному тлі, одначе цікавіший її індивідуальний підтекст. Переорієнтація торкається кожної людини, та не кожна поспішає на той чи інший полюс. Зросла кількість зовні пасивних, обережних, очікуючих. Проте з'явилися і бажаючі надолужити згаяне, відхреститися від попередньої позиції. Якби ж це було наслідком її переосмислення! Де вже там, найчастіше йде перефарбування задля місця під новою владою: ближче до її центру чи далі? Вдасться зігрітися в її променях чи ні?

Не вдасться, заспокойтеся, не метушіться, добродії! Збоку все видно, довіри не буде ні серед вчорашніх формально однодумців, ні серед нових, якщо так станеться, можновладців. Тримайте себе достойно, не доводьте свою заподатливість відступництвом або й підлістю. Вистачає прикладів, коли позавчорашній партократ душить вчорашнього, аби демонструвати свою «демократичність». Справді, бридко дивитись на такі стосунки. Це більш непристойно, ніж просто флюгерувати на владу. Там хоч пояснення можна знайти.

Після різкого переходу інформаційного маятника на протилежний край поволі вирівнюється тон газет. Хоч багатьом з них так не вистачає інформаційності. Вона підмінюється авторською інтерпретацією подій та фактів, нерідко з претензією на істинність при відвертому суб'єктивізмі.

ТАКИЙ час. Але ж ми відповідальні за те, що з нього проростає. Відповідають усі, і в тому, можливо, найвиразніша ознака нинішніх днів. Непростий перехід від протиприродної централізації з царями уявними і дійсними до рівності, де головною фігурою має стати кожен. В одних — ностальгія за «указующим перстом» — так звичніше. В інших — потреба звинуватити всіх і все — так легше зняти **з себе** відповідальність за минуле і за майбутнє. Найзручніша позиція — стороннього судді, хоч стілець під ним теж нетривкий. Все звужується у діапазон претензій: роблять не так? — роби сам; керують неправильно? — обирай тих, хто керуватиме, як ти хочеш. Одначе і **на себе** бери відповідальність. Хоч би за вибір.

Незабаром політика і політична гра одержать нові стимули. Погіршення економічної ситуації, розподіл державних посад, реформа керівних структур, становлення нових партій, утвердження державних символів чи навіть форми звертання. Все це важливо, хоч майже все — зовнішнє, наносне, не суттєве. Суттєве лише, чи зумієм ми знайти правильний ключ до реформи економіки і чи вистачить в усіх нас розуму не будувати державу для одних за рахунок інших, продовжувати шукати винних замість шукати виходу.

Єдність суспільства стає настійною вимогою часу. Забезпечимо її — буде Україна. Не забезпечимо — не буде. Можливо й ніколи.

Осінь 91-го року... Пізня осінь.

Олександр МОРОЗ,
народний депутат України, голова політичної ради Соціалістичної партії України.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Назвіть поіменно

ЧИ НА КОРИСТЬ ГУМАННІСТЬ?

З обуренням довідався про відміну нашим парламентом смертної кари в Україні. Буквально через кілька днів після прийняття цього рішення Верховною Радою у нашому районі серед білого дня зґвалтували, а потім задушили двадцятирічну жінку. Чоловік залишився без дружини, а півторарічна дитина — без матері. Ведеться слідство.

Отож хочу запитати наших депутатів, чи не підштовхнуло їхнє рішення злочинців до насильства, бо знали наперед про м'якість покарання. А хіба ж мають право отакі люди-звірі ходити по землі? Я хотів би ознайомитися з результатами голосування з цього питання, якщо воно було поіменним, якщо ні — то з прізвищами тих депутатів, які виступали за відміну смертної кари. Щоб усі знали своїх «гуманістів».

М. ГУЗІЙ.

Кременчук
Полтавської області.

ДАВАЙТЕ ЖИТИ ДРУЖНО

Дратує!

Останнім часом мене дратує питання: «Чи хочете ви жити в самостійній державі?» Тому хочу запитати кожного, хто проти незалежності України: «Чи хочете ви жити в окремій квартирі, власному будинку, чи віддаєте перевагу гуртожитку, розваленому, із захаращеними кухнями, туалетом і персоналом, який вказує, як жити, коли прийти, із ким дружити, зустрічатися тощо?»

Самостійну Україну я уявляю просторим світлим домом, з по-господарськи доглянутим городом, квітучим садом. А сам господар буде дружно жити із сусідами і зліва, і справа.

І ще хочу звернутися до тих росіян, і тільки тих, які об'єднуються в інтерфронти та різні групи по захисту росіян. Хто на вас нападає? Може, вас позбавили можливості спілкуватися, вчитися, читати пресу, дивитися телепередачі рідною мовою? Може, полічимо, скільки казахських, українських, білоруських та інших шкіл у Росії, а скільки російських в Україні? А ще задумайтесь, чому українці, яких у Канаді майже мільйон, не вимагають там автономії чи якоїсь окремої республіки, а поважають канадців, а ті — їх. Діти ж їхні говорять, пишуть, читають, співають по-українськи, а додержують законів країни, в якій живуть.

Тож давайте жити по-людськи, дружно і не розводити чвари. Досить нам Прибалтики, Молдови. А Україна неодмінно буде самостійною, вільною, незалежною.

Т. МЕЛЬНИЧУК.

Володимир-Волинський
Волинської області.

ІНШОГО ЛІДЕРА НЕ БАЧУ

Узятися за перо мене покликало саме життя. Маю 67 років. Прожив їх, наче страшне марево привиділось. І ось на схилі літ бачу, що настав довгоочікуваний момент для мене і для України.

Дорогі брати і сестри мої, єднаймось. Тільки в єдності — сила народу. Закликаю вас віддати свої голоси за В. Чорновола, бо поки що іншого лідера, який би міг довести готовність до самопожертви на користь України, не бачу.

П. УГЛЯК,
ветеран війни та праці.
село Довге
Львівської області.

Переламують

ЛЕТЯТЬ ГОЛОВИ

редакторів районних газет на Чернігівщині

У жовтні наша газета повідомляла про самогубство редактора коропської районної газети «Нові горизонти» Василя Нікітіна. Не витримав наш брат-журналіст образ, глузувань, принижень, утисків. Не зміг піти він проти власної совісті, своїх переконань. Обрав такий засіб боротьби.

А днями до редакції зайшов колишній редактор талалаївської районної газети «Трибуна хлібороба» Володимир Опришко. Працював він самовіддано, інколи зривався, гарячкував, але не замовчував недоліків, що так кололи очі «начальству», а тому вважався непокірним. Без попереднього внесення до порядку денного сесії райради питання про переобрання редактора районної газети голова Ради І. Солоха використав усі темні фарби, щоб якнайсильніше очорнити В. Опришка, наводив, м'яко кажучи, недоречні звинувачення. При цьому не було взято до уваги протест, що був переданий сесії під час її роботи, колективу редакції проти зміщення їхнього ватажка, прохання, якщо все ж сесія увільнить редактора, призначити на його місце заступника М. Онищенка.

Звинувачували В. Опришка в усіх гріхах переважно колишні партапаратники — секретарі, завідуючі, інструктори райкому компартії. Тепер усі вони обіймають керівні посади в органах управління і наводять порядок опрацьованими методами. Ходить гомін по Коропу, що у райвиконкомі йде чистка, бо треба вивільняти місця для працевлаштування вчорашніх райкомівців, вони ж бо не поспішають до плуга й заводського верстата. Так це чи ні, а на місце редактора районки обрано керуючу справами райвиконкому Н. Цілину. Обрали її відкритим голосуванням, а попередника увільняли — таємним. Усе у нас інколи робиться залежно від особи й примхи керівника.

У своїй сповіді, надрукованій в «Трибуні хлібороба», В. Опришко написав: «...Я знав, що людей інколи зламують. Морально. Духовно. Не відкидав, що комусь заманеться зламати й мене. Але ніколи не мав і в гадці, щоб про це мене ставили до відома. Що ж, недооцінив майстрів інтриг. Тому, мабуть, і почув: «Мені треба було тебе переламати (бачите, навіть не зламати), бо ти ніяк не піддавався...». Он як! Але — дзуськи! Мене можна відсторонити від керівництва газетою. Хоч і підступним методом. Але переламати?!..»

На відміну від колеги з Коропа Володимир Андрійович вважає за краще боротися живим, інакше, але правду і справедливість відстояти, не дати розвинутися путчу місцевого значення. То, може, підтримає його хоч хтось-небудь у Чернігівській обласній Раді?

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

З приймальні редакції

Або м'ясо, або «Жигулі»!

ДВА джентльмени уклали між собою угоду. Один, назвемо його «Н», зобов'язався перед «З» виконати певний обсяг робіт, а той за умовами договору — виплатити йому відповідну суму й виконати перед джентльменом «Н» свої обов'язки, які теж обумовлені в цьому документі і скріплені підписами сторін з додержанням необхідних формальностей. Та от яка виходить штука. «Н» свої обов'язки виконав повністю, а «З» — і не збирається... Ну, в цивілізованій країні — там усе ясно: джентльмен «Н» не подає руки «З», а подає на нього в суд, і край. Дещо подібною була б розв'язка і в нас так років зі сто тому (хоча знавці стверджують, що традиція ця ще існує). «Н» викликав би «З» на поєдинок або просто ляснув би його по пиці, і ділу кінець...

Але річ вся в тому, що було це не сто і не п'ятдесят років тому, а позаторік, і не де-небудь, а в нас. Так-от, «Н» — це Євген Носенко, житель селища Козельщини, що на Полтавщині, а «З» — Козельщинська райзаготконтора, з якою Є. Носенко й уклав договір. За умовами договору Євген Антонович зобов'язався здати 300 кролів загальною вагою не менше 1000 кілограмів, а заготконтора зобов'язувалася позачергово продати натомість автомобіль «Жигулі».

Є. Носенко — людина сумлінна, не жадібна. І здав він не 300, а 389 кролів, і не 1000 кілограмів, а 1512. А що ж заготконтора? М'ясо прийняла, навіть довідку видала, але Носенко ні машини, ні бодай колеса не одержав. З того часу які лише пороги не оббивав Євген Антонович, а результату — ніякого. «Футболять» його чиновники з кабінету в кабінет, а справа — ні з місця. На що лише не посилався Є. Носенко: на умови договору, на постанову Верховної Ради України від 26 грудня 1990 року, пункт 3 якої зобов'язував Кабінет міністрів розраховуватися із здавачами м'яса й виділяти легкові автомобілі «відповідно до умов укладених з ними договорів з урахуванням заборгованості за попередні роки».

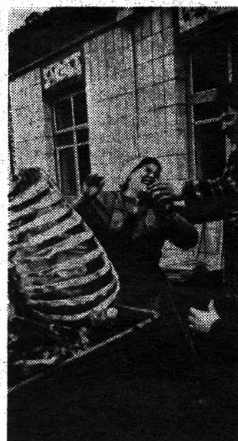
Виходить, що хтось з'їв півтори тонни дієтичного м'яса по 2 крб. 50 коп. за кілограм (а саме за такою ціною здав Є. Носенко крольятину), а ще хтось гарцює на новеньких «Жигулях». Як пояснили ошуканому здавачеві в об'єднанні УкравтоВАЗ, не виключено, що на «його» машині катається хтось з народних депутатів. На це Євген Антонович резонно зауважив, що не має нічого проти депутатів, але нехай вони тоді й м'ясо здають.

Обіцяного, кажуть, три роки чекають. Саме три роки минуло з 1989 року, коли Є. Носенко уклав договір з Козельщинською заготконторою. За цей час він здав за державними цінами 1900 кілограмів кролятини і 3400 кілограмів яловичини та свинини.

Тому нам здається, що він цілком слушно вимагає продати йому автомобіль або... повернути м'ясо. «Я сам на базарі продам м'ясо, але не за державними цінами, а за ринковими і там же куплю собі автомобіль, теж не за державною ціною».— каже Є. Носенко.

А ще Євген Антонович збирається до суду. І це, можливо, буде перший судовий процес з позовом до суверенної України? Та кажуть, що поки розпочнеться суд, то «Жигулі» коштуватимуть не 17.5 тисячі, а всі 115.

І ще одне. Як повідомили в УкравтоВАЗі, згідно з телеграмою В. Фокіна, легкові автомобілі виділяються лише господарствам, які здають зерно. Мимоволі напрошується запитання: невже Прем'єр-міністр міг скасувати такою телеграмою постанову, під якою стоїть підпис Голови Верховної Ради?

Нині Євген Антонович вигодував п'ятнадцятеро свиней, але цього разу на заготконтору не поспішає. Думаємо, він правильно робить. А ви як гадаєте?

У приймальні чергували:
Ігор КАБЛАК,
спеціальний кореспондент «Голосу України»;
Іван ДОЛГИЙ,
юрист.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Вимоги часу

ТРЕБА ВЧИТИ МОВИ

Високорозвинута економіка в нашій республіці неможлива без тісних і плідних відносин з країнами Заходу. Це зрозуміло кожній людині, стурбованій нашим жебрацьким становищем сьогодні. Щоб мати вдалий діалог з розвинутими державами світу, потрібна велика кількість спеціалістів, які добре володіли б іноземними мовами.

Тому уряд республіки повинен зробити все для того, щоб створити в школах і вузах сприятливі умови для викладання і вивчення іноземних мов. Треба зацікавити фахівців з усіх галузей народного господарства у вивченні тієї чи іншої мови, бо без знання іноземної народ України ніколи не досягне щаблини сучасної цивілізації.

В. СОСНІН.

Дніпропетровськ.

GALICIA SECURITIES
BROKERS LTD

ГАЛИЦЬКІ ЦІННІ ПАПЕРИ
БРОКЕРСЬКА ФІРМА

КУПУЙТЕ АКЦІЇ, ГОЛОСУЙТЕ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ!

Продовжується публічна передплата на акції Західно-Українського Міжнародного Банку.

Брокерська фірма «Галицькі Цінні Папери» та фірма «МаркКом» — генеральні дистриб'ютери акцій Західно-Українського Міжнародного Банку нагадують вам умови передплати:

Статутний фонд банку 50 млн. крб.

Номінальна вартість акції 100 крб.

Акції реалізуються як фізичним, так і юридичним особам, за карбованці і іноземну валюту. Стати співвласником банку і отримати право на участь в управлінні та на частину прибутку у вигляді дивідендів Ви зможете, купивши акції за адресами:

м. Львів, 290017, вул. Маяковського 67, Брокерська фірма «Галицькі Цінні Папери» тел: 75-05-60; 75-05-20; 75-05-31.

Харків, 310058, а/я 8859 вул. Данилівська, 31, кв. 2, Брокерська фірма «ФАКТ» тел. 40-84-69 30-54-26.

м. Херсон, 325000, пр. Ушакова, 25 ТСБ «КРИСТАЛ» тел. 2-18-10; 29-752.

м. Дніпропетровськ 320600, вул. Комсомольська 58, ДТФБ тел. 42-89-60; 44-17-63; 42-86-66.

м. Дрогобич, вул. Миру 7/1

м. Ялта, 334202, вул Літкінса, 5 фірма «ТУРІНВЕСТ» тел. 32-97-81; 32-69-33.

Акції Західно-Українського Міжнародного Банку — акції нашої незалежності.

НПО «Спектр» из Киева ждет Вас!

НПО «Спектр» готов осуществить разработку проектно-конструкторской документации по промышленной эстетике.

Основные направления проектных разработок:

— архитектурно-художественные проекты благоустройства территорий предприятий, решение фасадов зданий и сооружений, проекты интерьеров административных, производственных и вспомагательных помещений;

— художественно-конструкторский дизайн оборудования, машин и механизмов, ТНП с учетом эргономических и эстетических показателей, оргоснастка рабочих мест;

— разработка и регистрация товарных знаков;

— инструктивно-методические плакаты для учебных и технических кабинетов по охране труда;

— изготовление электрофицированных учебно-методических пособий по технологическим процессам производства.

Заявки направлять по адресу: 252055, г. Киев, ул В. Василевской, 7. УкрНИПКТИПП. Контактный телефон 274-00-51.

До уваги керівників медичних закладів

Асоціація «ОСТЕОСИНТЕЗ»

Міністерства охорони здоров'я України ПРОПОНУЄ

Стандарт досконалості

КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ КТ «PICKER 600» модель 8800 (США)

Надзвичайна якість діагностичного зображення. Вартість з доставкою з США, установкою і підготовкою спеціалістів 110.000 доларів США + 995.000 крб.

(виплату 995000 карбованців можна розкласти на 5 років).

Асоціація також реалізує широкий асортимент медичного обладнання для ортопедії і травматології.

Комерційний відділ приймає замовлення на будь-яку медичну продукцію як радянського, так і закордонного виробництва.

Каталоги і цінники висилаються по письмовому запиту.

Адреса Асоціації: 252054, Київ, вул. Воровського 27 тел. 216-26-40 (комп'ютерні томографи, травматологічне обладнання) тел. 212-80-45 (медичне обладнання).

UKRAINIAN BROADCASTERS

BBC WORLD SERVICE

BBC World Service is looking for Radio Journalists for its new Ukrainian Service.

If Ukrainian is your native language and if you have a thorough knowledge of both English and Russian and are able to translate fast and accurately in the three languages; if you have education to university level, a good microphone voice, excellent knowledge of Ukrainian and international affairs and can prove that you are well informed and impartial in your judgement of world events; if you are confident that you can work often under pressure, on shifts, with modern technology and with highly qualified colleagues as a member of a tightly knit team and in strict observation of the BBC's principle of accuracy and objectivity — then we shall look forward to receiving your application.

To apply for a two-year short-term contract, please send your Curriculum Vitae, in English, setting out your full biographical details including your education and work experience to-date to:

BBC World Service, c/o The Writer's Union of the Ukraine, Room 18, 2 Ordzhonikidza Street, Kiev 24.

Please quote quote reference number 8922 and enclose an unstamped self-addressed envelope. Applications must be received within two weeks since the date of publication.

ПІДПРИЄМСТВАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ, БАНКАМ ТА БІРЖАМ, АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВАМ ТА ФОНДАМ, СПІЛЬНИМ ТА МАЛИМ ПІДПРИЄМСТВАМ, КООПЕРАТИВАМ

Український республіканський інформаційно-обчислювальний центр Держстандарту СРСР є дистрибутором найповнішого й постійно актуалізуємого "Автоматизованого банку даних з нормативно-технічної документації" (АБнД з НТД), який містить бібліографічні описи понад 500 тис. нормативних документів:

- *вітчизняних (ГОСТи, республіканські й галузеві стандарти, технічні умови);*
- *стандартів міжнародних та національних організацій, зарубіжних спілок, товариств та асоціацій.*

АБнД з НТД містить актуальну інформацію із загальних вимог до промислової та сільськогосподарської продукції, питань безпеки праці та охорони оточуючого середовища, сертифікації та методів випробувань, ресурсозбереження, про структуру управління народним господарством, трудові, природні, фінансові ресурси, конструкторську та управлінську документацію.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ:

- *1. АБнД з НТД - це не тільки інформація про документ, але й копія самого документу. Ви можете замовити копії ГОСТів, ОСТів, ТУ та стандартів міжнародних організацій на мікрофішах та на папері.*
- *2. АБнД з НТД - це науково-технічна інформація за ціною, доступною для Вас і достатньою для нас. Обслуговування здійснюється за угодами. Визначте точну тематику та оберіть тип носія — решту залиште нам.*

ТЕЛЕФОНУЙТЕ, ПИШІТЬ, ТЕЛЕГРАФУЙТЕ!

Контактні телефони:
268-70-80, 268-70-62, 268-24-77.
Телетайп: **132539 КУСТ.**
Адреса: **252650, м.Київ-22, ГСП, вул.Горького, 174.**
Наш р/р **000608801**
в ОПЕРУ при Укрсоцбанку м.Києва МФО 300023.

ORTES LTD

Принимает заказы на размещение рекламы заинтересованных фирм в каталоге — «TRADE TELEX TELEFAX INTERNATIONAL SERVICE» (Швейцарія). Оплата в СКВ. Обращаться по тел. 212-29-75, телефакс 212-42-17.

KIEV
ORTES

УВАГА, КОНФЕРЕНЦІЯ!

Київське виробниче об'єднання «Електронмаш» запрошує на конференцію «Застосування засобів обчислювальної техніки, що виготовляє об'єднання, у різних галузях народного господарства. Стан і перспективи розвитку».

Конференція відбудеться з 10 по 13 грудня 1991 року.

Передбачається заслухати доповідь не тільки провідних спеціалістів об'єднання, а й гостей. Обладнання, яке гості захочуть придбати, тут же оформляється і відправляється за зазначеною адресою.

Учасників конференції буде розміщено в готелі «Золотий колос». Заїзд — 10 грудня.

Ми чекаємо вас!

Контактні телефони:

475-92-20 — оргкомітет конференції.

475-92-87 — А. М. Селигей — вчений секретар.

474-12-53 — В. С. Краснов — начальник СКБ.

ЗНАЙОМА НЕЗНАЙОМКА

Футбол

Сьогодні о 19.00 на полі Республіканського стадіону в столиці України футболісти київського «Динамо» в першому матчі групового півфінального турніру розіграшу Кубка європейських чемпіонів зустрінуться з іменитою португальською «Бенфікою» (Лісабон).

Про те, як наші земляки-футболісти готувалися до цього серйозного іспиту, нашому кореспондентові розповідає головний тренер команди, заслужений тренер України Анатолій ПУЗАЧ:

— Кожна гра на такому високому рівні не тільки тривога, а й велике свято. Чим більше таких поєдинків, тим краще для нас. Адже це престиж для гравців і команди, здобуття необхідного досвіду для молоді. А «Бенфіка» для нас знайома незнайомка. Добре відомо, що це іменитий клуб зі сталими традиціями, лідер нинішнього чемпіонату Португалії, що в її складі грають наші Юран і Кульков, кілька шведів і бразильців, а ще — п'ять гравців національної збірної Португалії. Але на цьому наші знання про суперника вичерпуються. На жаль, ми не мали додаткової інформації, вірніше, детальнішої, зокрема, бодай відеозапису однієї зустрічі за участю лісабонців. Не було нагоди подивитись гру суперника, як кажуть, уживу. Адже не змогли своєчасно отримати візи для поїздки нашого розвідника. Але в особливий розпач не впадаємо. Готуємося ретельно і сумлінно.

— Чи всі динамівці здорові?

— У принципі так. Але після кубкового поєдинку з мінчанами трохи травмувався Ахрік Цвейба. Ще не одужав Аненков, після хвороби тільки почав тренуватися Сергій Заєць. Ну а Павло Яковенко, на превеликий жаль, пропускає цей матч через червону картку, яку йому показав суддя Ірвін у Копенгагені.

— Кажуть, що «Бенфіка» не зовсім полюбляє швидкісних суперників. Чи врахуєте це?

— Швидкісні команди не любимо і ми, і «Спартак» та будь-хто. Швидкість — це завжди ініціатива, динамічніша гра. Отже, говорити можна що завгодно. Не думаю, що «Бенфіка» тяжіє до повільних дій.

— Цікаво, а Юран дістане в тому матчі персонального опікуна?

— Не знаю, чи вийде він на поле взагалі. Я особисто не зміг би грати проти своїх. Утім, у кожного власна мораль. Ну а якщо Сергій все ж з'явиться на полі, то ми добре знаємо його сильні і слабкі сторони. Тому постараємося надійно нейтралізувати нападаючого. А як воно буде насправді, зачекаємо.

— Що робитимете в день матчу?

— Працюватимемо за традиційною схемою. Зранку — передігрова розминка. Потім — індивідуальні бесіди, визначення складу, обід, відпочинок, і вирушимо на стадіон...

— До речі, чи буде він заповнений, як гадаєте?

— Сумніваюся. Надто дорогі цього разу квитки. Я особисто був проти ціни 25 карбованців. Але, переконаний, що наші вірні болільники все ж знайдуть необхідну суму і прийдуть нас підтримати. На допомогу друзів дуже розраховуємо...

— Ну, то хай вам щастить.

— Дякую.

Розмову вів Віктор БРАНИЦЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

* * *

Один із стовпів оборони київського «Динамо» — Олег Лужний. У кожному матчі він діє з повною віддачею. Переконані, що й у зустрічі з «Бенфікою» він зіграє надійно.

Фото Миколи БОЧКА.

«БЕНФІКА» У КИЄВІ

Під вечір минулого понеділка до «Бориспполя» прилетів літак, на борту якого знаходилися футболісти, тренери, офіційні особи клубу «Бенфіка» (Лісабон). Протягом того ж дня кількома етапами висадився й болільницький десант, який нараховує 600 чоловік! Матч португальського чемпіона з київським «Динамо» висвітлюватимуть 24 журналіста з Лісабона.

Першим, у кого взяв інтерв'ю наш кореспондент, був дядечко Еміліо — власник ресторану, в якому кожного разу перед відповідальними міжнародними матчами обідають футболісти «Бенфіки». Він розповів, що його улюбленці в останньому матчі національного чемпіонату на виїзді перегали «Брагу» — 2:0. Це, на думку фахівців, був найкращий поки матч чемпіона в турнірі. Чудово зіграв Юран, з передачі якого гості відкрили рахунок. «Бенфіка» грала тоді в такому складі: Нену, Велозу, Кульков, Бенту, Паулу, Мадейра, Шварц, Віктор Панейра, Руй Агуаш, Терн, Юран, Іспаш. Голи забили: Терн і Руй Агуаш.

Симпатичний і привітний наставник «Бенфіки» Свен Горан Ерікссон сказав: «Динамо» — авторитетний клуб. Але ми його не боїмося. Сили нашої команди і суперника — приблизно рівні. Звичайно, задовольнилися б нічиєю».

Легендарний Ейсебіо, на прізвисько «чорна перла», який колись не поступався в славі самому Пеле, а тепер один із тренерів португальського клубу, подарував усім чарівну усмішку і висловив сподівання, що обидві команди обов'язково покажуть якісний футбол, а успіх прийде до найсильнішого сьогодні.

Колишній московський спартаківець Василь Кульков на моє запитання: «Чи не важко буде грати проти своїх?» — відповів:

— Мені легше, ніж Юранові, бо я вже не раз зустрічався з киянами. А от Сергій робитиме це вперше...

Ну, а сам Юран сказав мені, що він професіонал і, виходячи з цього, діятиме, якщо попаде до складу. Нападаючий забив в матчах Кубка чемпіонів п'ять м'ячів, а в чемпіонаті Португалії — чотири.

— А киянам заб'єш?

— Постараюсь...

Геннадій ОЗЕРЧУК.

Цікаво

ПОТРОХУ ВИЗНАЮТЬ...

Днями до Федерації вітрильного спорту України надійшла телеграма з Міжнародної асоціації віндсерфінгу. У Сінгапурі 2 січня 1992 року розпочнеться чемпіонат світу з цього виду спорту. Туди й запрошується збірна українських майстрів віндсерфінгу.

Під синьо-жовтим прапором виступатиме на розіграші Кубка світу з плавання національна збірна України, до якої входять десять спортсменів. Очолює цей колектив тренер — олімпійський чемпіон Сергій Фесенко. До Монреаля, де цей турнір має пройти там з 29 листопада по 1 грудня, спершу планувалася поїздка збірної колишнього СРСР. Але в Москві на цей захід не знайшлося коштів. Тоді свою підтримку запропонував керівник незалежного видавництва «Смолоскип» (США) Осип Зінкевич. Він фінансуватиме участь українських плавців. І побажаємо ж їм перемог, на честь яких лунатиме наш національний гімн «Ще не вмерла Україна».

Валерій ШУТИЙ.

ЕРА МИЛОСЕРДЯ

Черкаське НВО «Ротор» відоме не тільки в Україні, а й у багатьох країнах. І це не дивно, бо цей колектив випускає найрізноманітніший асортимент продукції, починаючи від м'ясорубок і закінчуючи лазерними установками.

А ще славний «Ротор» і тим, що займається широкою спонсорською діяльністю як у себе в місті та області, так і по інших регіонах. І головним натхненником отих святих справ є генеральний директор об'єднання народний депутат СРСР Алім Іванович Чабанов.

Роторці дбають про своїх ветеранів праці — пенсіонерів. Особливо сердечне ставлення до самітніх. Усім їм надається постійна матеріальна допомога, організовано харчування. Не забувають і про дітей. На адреси шкіл, дитячих садків, шкіл-інтернатів перказуються солідні кошти. Не забуті лікарні, культурні організації. А ще й українці, які мешкають за межами республіки. Приміром десять тисяч карбованців допомоги отримало товариство «Славутич» у Москві, яке очолює наш славний земляк, льотчик-космонавт Павло Попович.

Зрозуміло, що на об'єднанні дбають і про здоров'я людей. Тому для трудівників орендуються спортивні зали, стадіони. Колектив фізкультури налічує десятки секцій. Гордість «Ротора» — чоловіча та жіноча футбольні команди, які є переможцями багатьох змагань.

Про різні справи, і зокрема спортивні, йшлося на пресконференції, яку було організовано для кореспондентів республіканських газет, телебачення та Укрінформу. На запитання відповідав Алім Іванович Чабанов. Його зокрема запитали, чому колектив подав руку допомоги хокейному клубові «Сокіл» (Київ), виділивши на його рахунок 350 тисяч карбованців?

— «Сокіл» — то наша національна гордість, — відповів А. Чабанов. — Завдяки цій команді в багатьох країнах світу знають, що існує Україна. Коли дізналися, що колектив через фінансову скруту може припинити існування, вирішили допомогти йому коштами. Гадаю, що хокеїсти з Києва, яких очолив новий президент Євген Сигалов, подолають кризу, наберуться сил й ще довго прославлятимуть український спорт. А ми й надалі допомагатимемо «Соколові»...

Що ж, сьогодні в нашій Україні не тільки «Сокіл» бідує, а й багато інших славних команд. Тому сподіваємося, що приклад Черкаського НВО «Ротор» послужить прикладом й іншим підприємствам республіки. Тоді ера милосердя неодмінно триватиме.

Віктор ГЕНЧУК.

Черкаси — Київ.

Колегія Держнафтопродукту України, колектив апарату Комітету з глибоким співчуттям сповіщають про передчасну смерть голови Комітету

КОТЕНКО
Миколи Степановича

і висловлюють глибокі і щирі співчуття дружині Валентині Іванівні та близьким покійного.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Анатолій ГОРЛОВ — перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК — заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ — член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ — оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО — заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО — заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ — редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ — відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник головного редактора — Леонід Самойленко.
Чергові редактори — Дмитро Десятников, Інеса Лановська.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Воскопович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.
Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047. Київ 47. проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 158.700
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 0315229.